

**Управління з питань інформаційної політики та преси
Чернівецької облдержадміністрації**

**Управління культури
Чернівецької облдержадміністрації**

**Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека
ім. Михайла Івасюка**

***БУКОВИНЦІ –
лауреати Національної премії
імені Тараса Шевченка***

(Бібліографічний показчик)

**Чернівці
2004**

91

Б 90

БУКОВИНЦІ – лауреати Національної премії України
імені Тараса Шевченка: Бібліогр. покажч.- Чернівці, 2004.- 73 с.

Автор-укладач: Л.І.Щербанюк

Науковий консультант: А.М.Кушніренко – нар. артист України, лауреат Нац. премії ім. Т.Шевченка, літ.-мист. премії ім. С.Воробкевича, член Нац. Спілки композиторів України, член-кореспондент Академії мистецтв України, художній керівник і головний диригент Держ. Засл. Буковин. ансамблю пісні і танцю України

Редактор: М.М.Довгань

Комп'ютерний набір: О.І.Сандуляк
Е.А.Ротлендер

Випусковий редактор: І.В.Рудько

Відповідальна за випуск: А.С.Іваницька

Художнє оформлення: О.І.Криворучко

ПОЛОЖЕННЯ

про премії імені Т. Г. Шевченка

Затверджено Постановою Ради Міністрів УРСР
від 20 травня 1961 року № 646

1. Премії імені Т.Г.Шевченка присуджуються за високоідейні і високохудожні твори літератури, образотворчого мистецтва, музики, кінематографії та театральні вистави, які створені митцями республіки і здобули широке громадське визнання.

Примітка: Премії імені Т.Г.Шевченка, як правило, не присуджуються повторно, а також не присуджуються за твори, автори яких одержали премії союзного значення.

2. Висунення творів на здобуття премій імені Т.Г.Шевченка можуть провадити Академія наук УРСР та її інститути, вищі учбові заклади, правління спілок письменників, художників, композиторів, кінопрацівників, журналістів, театральне товариство, редколегії газет і журналів, а також колективи, збори трудящих, окремі особи.

3. На здобуття премій імені Т. Г. Шевченка можуть бути висунуті твори літератури, образотворчого мистецтва, музики, кінематографії і театральні вистави, які стали відомими громадськості не пізніше, як за півроку до дати присудження премій – березня місяця кожного року. Твори, висунуті на здобуття премій імені Т.Г.Шевченка, можуть подаватися до Урядового республіканського комітету по преміях імені Т.Г.Шевченка протягом всього року. Список творів, висунутих на здобуття премії імені Т.Г.Шевченка, оголошується в республіканській пресі не пізніше, як за два місяці додати присудження.

4. Рішення Урядового республіканського комітету по преміях імені Т.Г.Шевченка затверджується Радою Міністрів

УРСР і оголошується 9 березня кожного року - в день народження великого поета.

Особам, яким присуджено премію імені Т.Г.Шевченка, присвоюється звання «Лауреат премії імені Т. Г. Шевченка», вручається премія, Диплом і нагрудна золота медаль лауреата премії імені Т. Г. Шевченка.

ПОЛОЖЕННЯ

про Національну премію України імені Тараса Шевченка

Затверджено Указом Президента України
від 22 червня 2000 р. № 808/2000

1. Національна премія України імені Тараса Шевченка (далі - Національна премія) є найвищою в Україні премією в галузі культури, літератури і мистецтва, публіцистики і журналістики, найбільш престижною творчою відзнакою за вагомий внесок в українську культуру.

2. Національною премією відзначаються найвидатніші твори літератури і мистецтва, публіцистики і журналістики, які є вершинними духовними надбаннями українського народу, утверджують Шевченківські гуманістичні ідеали, збагачують історичну пам'ять народу, його національну свідомість та самобутність і стали видатною подією в літературному та мистецькому житті України.

3. Комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка (далі - Комітет) після конкурсного відбору творів і робіт представлених на здобуття Національної премії, шляхом таємного голосування приймає рішення щодо кандидатур на присудження Національної премії і передає його на розгляд до Комісії державних нагород та геральдики.

Присудження Національної премії проводиться Указом Президента України.

4. На здобуття Національної премії представляються нові оригінальні твори і роботи, опубліковані (оприлюднені) у завершеному вигляді протягом останніх п'яти років, але не пізніш як за півроку до їх висунення на здобуття Національної премії.

5. Щорічно встановлюється п'ять Національних премій з таких номінацій:

- **художня література** (поезія, проза, драматургія, переклади);
- **документальна і науково-критична література** (естетика, літературознавство, мистецтвознавство, есеїстика, критика, мемуаристика, біографії, публіцистика, журналістика);

- **музика** (оперні, балетні, симфонічні, камерно-інструментальні твори, концертні програми, авторські виступи, диригування);
- **образотворче мистецтво** (живопис, графіка, скульптура, монументальне мистецтво, народне мистецтво);
- **сценічне та екранне мистецтво** (театральні та телевізійні вистави, режисерські, стенографічні, акторські роботи, оперні партії, ігрові, документальні кіно- і телефільми, анімація).

У кожній номінації може бути премійовано лише один конкурсний твір або роботу.

6. Твори та роботи на здобуття Національної премії представляють Міністерство культури і мистецтв України, Національна академія наук України, Академія мистецтв України, творчі спілки, літературно мистецькі об'єднання, товариства та фонди, а також творчі секції Комітету.

Представлення на здобуття Національної премії погоджується з автором чи колективом авторів.

7. Комітет проводить розгляд, обговорення та оцінку творів і робіт, представлених на здобуття Національної премії, у три конкурсні тури:

Перший тур - попередній відбір творів і робіт та допущення їх до другого туру конкурсу шляхом обговорення та відкритого голосування;

Другий тур - допущення творів і робіт до третього туру конкурсу шляхом таємного голосування; публікація в газеті «Урядовий кур'єр» списку авторів і робіт, допущених до третього туру; аналіз матеріалів преси, відгуків та пропозицій, підготовка в разі необхідності експертних висновків;

Третій тур - підсумкове обговорення творів і робіт, прийняття шляхом таємного голосування рішення щодо кандидатур на присудження Національної премії і подання його до Комісії державних нагород та геральдики для підготовки висновків про присудження Національної премії і внесення на розгляд Президентові України відповідних пропозицій.

8. Повторно, але не більше двох разів, можуть висуватися на здобуття Національної премії твори і роботи, які в конкурсному відборі дійшли до третього туру.

9. Комітет приймає твори і роботи на здобуття Національної премії наступного року з 1 серпня до 1 листопада поточного року.

10. Колектив авторів твору, висунутий на здобуття Національної премії, не може становити більше трьох осіб, колектив виконавців - п'яти учасників. Не допускається включення до колективу претендентів осіб. Які виконували адміністративні, організаторські чи консультативні функції

11. Національною премією можуть нагороджуватися іноземці та особи без громадянства.

12. Національна премія присуджується авторові чи виконавцеві один раз за життя.

13. Особам, удостоєним Національної премії, присвоюється звання Лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка і вручаються Диплом та Почесний знак лауреата.

14. Указ Президента України про присудження Національної премії публікується до 9 березня в газеті «Урядовий кур'єр», оприлюднюється по радіо і телебаченню.

15. Дипломи і Почесні знаки лауреатам Національної премії вручає Президент України 9 березня під час урочистого відзначення дня народження Тараса Шевченка а Національній опері України.

16. Лауреатам Національної премії Комітетом виплачується грошова частина премії. Розмір Національної премії визначається кожного року Президентом України.

17. У разі відзначення Національною премією колективу авторів твору всім лауреатам видаються Дипломи і Почесні знаки, а грошова частина премії ділиться між ними порівну.

Глава Адміністрації Президента України
В. ЛИТВИН

Про Національну премію України ім. Т.Шевченка”: Указ Президента України від 27 верес. 1999 р. № 1228 / 99 // Шевченківські лауреати, 1962-2001: Енцикл. довід. / Авт.-упоряд. М.Г.Лабінський; Вступ. слово І.М.Дзюби.- К, 2001.-С.43

Положення про Національну премію України ім. Т.Шевченка: Затв. Указом Президента України від 22 черв. 2000 р. № 808 / 2000 // Шевченківські лауреати, 1962-2001: Енцикл. довід. / Авт.-упоряд. М.Г.Лабінський; Вступ. слово І.М.Дзюби.- К, 2001.-С.687-689

Комітет в іменах: Склад комітету з Нац. премії України ім. Т.Шевченка: Затв. Указом Президента України від 27 верес. 1999 р. № 1228 / 99 // Шевченківські лауреати, 1962-2001: Енцикл. довід. / Авт.-упоряд. М.Г.Лабінський; Вступ. слово І.М.Дзюби.- К, 2001.-С.44

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ лауреати, 1962-2001: Енцикл. довід. / Авт.-упоряд. М.Г.Лабінський; Вступ. слово І.М.Дзюби.- К.: Криниця, 2001.- 696 с.: портр.

НАЦІОНАЛЬНА премія: перші лауреати / Вид. рада: І.М.Дзюба (голова) та ін.; Уклад. Дейнеко О.О., Качан А.Л.- К.: Україна, 2000.- 104 с.: іл.

НЕ вмирає душа наша / Вид. рада: І.М.Дзюба (голова) та ін.; Авт. проекту А.Л.Качан.- К.: Україна, 2002.- 175 с.: іл.: Вільде І.Д.- С.143; Гнатюк Д.М.- С.147; Ткач М.М.- С.147; Кушніренко А.М. - С.157; Миколайчук І.В. - С.162; Яремчук Н.Н. - С.169; Шкурган А.С.- С.172

Від укладача

Бібліографічний покажчик “Буковинці – лауреати Національної премії імені Тараса Шевченка” видано до 190-річчя з дня народження Т.Г.Шевченка. Його мета – надати читачам різних категорій інформацію про наших краян, які удостоєні Національної премії України імені Тараса Шевченка за весь період її існування.

На початку видання вміщено статтю від укладача, передмову “У колі славетних”, документи (...).

Матеріал про кожную персоналію в покажчику подається в хронологічній послідовності, в якій Шевченківські премії були присуджені лауреатам і згруповано таким чином:

1. Коротка біографічна довідка, що висвітлює основні віхи творчої діяльності;
2. Бібліографічний список літератури, який поділяється на - твори (друковані публікації); критико-біографічну та мемуарну літературу.

Перегляд літератури здійснено *de visu*.

В кінці покажчика вміщено додатки.

Додаток 1 – містить список лауреатів Національної премії України імені Тараса Шевченка життєвий і творчий шлях яких якимсь чином пролягав через Буковину.

Додаток 2 – містить сценарій літературно-мистецького свята “Премія, освячена іменем Великого Кобзаря” (присвяченого митцям Буковини – лауреатам Національної премії імені Т.Г. Шевченка).

При підготовці покажчика було використано матеріали вміщені в енциклопедичному довіднику “Шевченківські лауреати 1962-2001” Лабінського М.Г.

У колі славетних

За понад 40 років існування Національної премії України ім. Тараса Шевченка цього почесного звання удостоєно десятки поетів, письменників, художників, архітекторів, народних майстрів, журналістів, акторів. В цьому величезному списку достойне місце займають вісім буковинських митців.

Найпершою серед буковинців цієї почесної нагороди була удостоєна письменниця *Ірина Вільде*. Доля її склалася так, що жити й творити їй довелося поза межами рідного краю, але творчість її увесь час живилася його соками. Події найвизначнішого її роману “Сестри Річинські” теж розгортаються на Буковині.

Усі львівські письменники любили її і вважали своєю літературною “нанашкою”. Та, навіть, в останні хвилини життя вона пам’ятала про Буковину, просила повезти її на невідому львів’янам, загадкову Цецинську гору.

Дмитро Гнатюк – велет української пісні, кумир молоді 50-70-х років XX століття. Кожна пісня його репертуару ставала популярною не тільки в Україні, її підхоплювали по всьому світу. До “Золотого фонду” української музичної культури ввійшли пісні у його виконанні “Черемшина”, “Два кольори”, “Марічка”, “Пісня про рушник”, “Ясени” та ін.

Михайло Ткач – знаний поет і сценарист, який виткав барвистий килим українських пісень. Він готувався стати лікарем, а Доля присудила йому чарувати людей ліричним словом, Шевченківську премію одержав за сценарій повнометражного документального фільму “Радянська Україна”.

Іван Миколайчук став знаменитим після того, як створив ряд різнопланових національних образів у художніх фільмах “Сон”, “Тіні забутих предків”, “Білий птах з чорною ознакою”, “Вавилон-XX” та ін. Його визнав весь світ, як майстра поетичного кіно.

Володимир Івасюк – композитор і поет, співак і художник, скрипаль і піаніст. Підсумок його короткого творчого життя – понад 100 пісень та п’ять десятків інструментальних творів. Він став голосом часу, голосом покоління. Бо й сьогодні, через чверть століття після його трагічної загибелі, немеркнучими є його “Червона рута”, “Водограй”, “Пісня буде поміж нас” та ін.

Назарій Яремчук – чорнобривий легінь з Карпатських гір пісні якого невмирущі, як український народ. Він завжди був привітним, усміхненим, по-гуцульськи щирим, бо й справді усіх нас любив та найбільше любив Україну. Навіть перед смертю пристрасно запитував: “Скажи, чи є на тому світі Україна?!”

Андрій Кушніренко – найбільший музичний авторитет Буковини. Ціла епоха музичної культури нашого краю пов’язана з його ім’ям, яке відоме в усіх співочих колах світу. Заслужений Буковинський ансамбль під його керівництвом пропагує творчість Сидора Воробкевича та багату фольклорну спадщину краю. На крилах свого таланту ансамбль підносить високо буковинську народну пісню.

Андрій Шкурган – гордий онук січового стрільця, статечний нащадок патріотичного священичого роду, він твердо вірив у свою зорю оперного співака і наперекір усьому йшов до неї. Аж коли він став “найтитолованішим співаком Європи”, здобувши неймовірну кількість конкурсних нагород, аж коли його “золотим вердівським

баритоном” став захоплюватися весь світ, тоді його визнали й в Україні.

Він і нині співає поза межами України, але ніколи не забуває, що він українець і продовжує дивувати слухачів красою української класичної музики, народною піснею, нашою солов’їною мовою. Шевченкіана Лисенка у виконанні Андрія Шкурмана утверджує українське мистецтво на міжнародній сцені.

Буковина – віче джерело творчого натхнення для багатьох талановитих митців, видатних діячів культури. Сподіватимемося, що молоді пагінці на дереві культурного життя Буковини даватимуть нові творчі плоди, які будуть удостоєні премії, освячені іменем Великого Кобзаря.

Василь Селезінка – член Національної спілки
журналістів України.

Умовні скорочення назв джерел:

УЛЕ – Українська літературна енциклопедія

УРЕ – Українська Радянська Енциклопедія

БСЭ – Большая Советская Энциклопедия

УСЕ - Універсальний словник-енциклопедія

ВІЛЬДЕ ІРИНА ДМИТРІВНА

*(справж.- Полотнюк Дарина Дмитрівна;
05.05.1907, м. Чернівці – 30.10.1982, м. Львів)*

Державна премія 1965 р. за роман «Сестри Річинські»

Письменниця. Дочка письменника Д.Макогона. Навчалася 1928-1933 рр. у Львівському університеті. Працювала вчителькою, в журналі «Жіноча доля» в Коломії (1933-1939), спецкором газети «Правда України» (1945-1949). Багато років очолювала Львівську організацію СПУ. Друкувалася з 1930р. (новела «Повість життя», пізніша назва - «Поема життя»). Збірки новел «Химерне серце», повісті «Метелики на шпильках», «Б'є восьма» (всі - 1936), «Повнолітні діти» (1939) - з життя інтелігенції та учнівської молоді. Ці твори привернули увагу своїм гуманістичним спрямуванням, уболюванням за долю «малої» людини в задушливій атмосфері міщанського оточення. В них виявились ліберально-демократичні погляди Вільде, реалістично-психологічна манера її письма. У збірках повістей, оповідань і нарисів першого повоєнного десятиріччя «Історія одного життя», «Наші батьки розійшлися» (обидві - 1946), «Ті з Ковальської» (1947), «стежинами життя», «Яблуні зацвіли вдруге» (обидві - 1949), «Кури», «Нова Лукавиця» (обидві - 1953), «На порозі» (1955) та ін., романі «Повнолітні діти» (1952), що був створений на основі циклу повістей «Метелики на шпильках», - центром художнього відображення є доля звичайної людини у зв'язках з важливими процесами часу. У названих та в наступних творах (збірках повістей і оповідань «Винен тільки я» 1959; «Життя тільки починається», «Троянди і терня», обидві - 1961; «Людське тепло» 1964 та ін.) авторка виводить нового героя - соціально активну людину. Вершинне творче досягнення Вільде, яскравий взірець реалістично-психологічної прози в українській літературі - роман «Сестри Річинські» (кн. 1-2, 1958-1964). Основу твору становить історія родини провінційного священика, доля його

дочок, які різними шляхами шукають своє місце в житті. Ця історія розглядається на широкому соціально-історичному тлі. Вільде змальовує західноукраїнське суспільство 30-х рр. XX ст. з ретроспективним охопленням подій періоду між I та II світовими війнами. В романі викриваються різноманітні вияви індивідуалізму; цьому протиставляються духовні цінності, пов'язані з активною суспільною позицією людини, її гуманістичні ідеали; широко досліджуються такі етичні категорії, як любов, порядність і честь, здатність співпереживати. Родинно-побутовий та соціально-психологічний роман за жанром, цей твір має близьку до новелістичної побудову. У ньому поєднуються панорамність відображення загальної картини життя і ґрунтовність змалювання характерів героїв, глибинне проникнення в найтонші нюанси їх психології. Як голова Львівського відділення СПУ Вільде разом з Р. Іваничуком, Р. Лубківським, Я. Стецюком, В. Гжицьким, головою відділення СХУ Є. Миськом просили суд віддати на поруки літературного критика і мистецтвознавця Б. Гориня, якого судили «за антирадянську діяльність». Це був своєрідний протест проти арештів за інакомисліє. Багатотомні видання Вільде: «Твори» (Т.1-5, К., 1967-68). «Собрание сочинений» (Т.1-5, М., 1958). Твори Вільде перекладені багатьма мовами світу.

“Ім'я моєї батьківщині – Буковина», - так визначила своє родове коріння в творі “Моїй Буковині” (1936) Ірина Вільде. Разом з батьками-вчителями вона жила в м. Чернівці, Лукавиці, Веренчанці. Початкову освіту отримала в Чернівцях – II цісарсько-королівській гімназії, реорганізованій за Румунії в ліцеї № 4 (сьогодні СШ № 23).

Проживала від кінця 1923 року поза межами Буковини, Ірина Вільде не поривала зв'язків з рідним краєм – особистих і творчих – до кінця своїх днів. Вона активно публікувалася в буковинській українській пресі 30-х років минулого століття. Сторінки газети “Час”, журналу “Самостійна думка”, додатку до нього “Самостійна думка української матері” та інших чернівецьких видань зберегли десятки її художніх і

публіцистичних творів за підписами: Дара Макогон, Д.Макогон-Полотнюк, Д.Макогон-Полотнюкова, і, звичайно, - Ірина Вільде.

Молода письменниця неодноразово перетинала польсько-румунський кордон, аби побувати в Чернівцях, зустрітися з Ольгою Кобилянською. Про враження від тих зустрічей з письменницею вона розповіла в нарисах “Кілька днів на зеленій Буковині” (1937) та “Ольга Кобилянська зблизка і здалека” (1940).

Навідини письменниці до села свого дитинства на початку 50-х років минулого століття спричинилися до появи у 1953 р. книжки нарисів “Нова Лукавиця”. Події найвизначнішого роману “Сестри Річинські” розгортаються на початку 20-х років минулого століття в селах Веренчанка (Заставнівщина), частково Суховерхів (Кіцманщина) Північної Буковини.

Восени 1963 року вона була частою гостею в Чернівецькому університеті як учасник Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 100-річчю від дня народження Ольги Кобилянської.

Надзвичайно велелюдним і теплим було вшанування Ірини Вільде з нагоди 60-річчя від дня її народження в Актовій залі університету у травні 1967 р. Побувала вона і на відкритті музею-садиби Ольги Кобилянської, що відбулося 28 червня 1973 року. А 25 листопада 1977 року вона приїхала у “гарні нині Чернівці” на літературний вечір присвячений 60-річчю від дня народження буковинського прозаїка та вченого Михайла Івасюка, в її столиці Чернівцях та в румунському містечку Штефанешти.

ЛІТЕРАТУРА:

ВІЛЬДЕ І. Твори: В 5 т.: [Редкол. Р.М.Федорів (голова) та ін.; передм. Р.Іваничука].- К.: Дніпро, 1986.

ВІЛЬДЕ І. Твори: В 5-ти т. - К.: Дніпро, 1967.

ВІЛЬДЕ І. Винен тільки я. Новели. - Львів: Кн. журн. вид., 1959.- 83 с.

ВІЛЬДЕ І. Кроки часу. Оповідання, нариси. - Львів: Каменяр, 1979.- 205 с.

ВІЛЬДЕ І. На порозі. Оповідання. - К.: Держлітвидав УРСР, 1955.-344 с.

ВІЛЬДЕ І. Незбагненне серце / Упоряд., вступ. ст. і прим. М. А. Вальо.- Львів: Каменяр, 1990.-255 с.

ВІЛЬДЕ І. Окрушини. - К.: Рад. письменник, 1969.-131 с.

ВІЛЬДЕ І. Оповідання. - К.: Рад. письменник, 1954.- 96 с.

ВІЛЬДЕ І. Повісті та оповідання / Упоряд., вступ. стаття І.І.Дорошенка, іл. І.Г.Пеника. - Львів: Каменяр, 1983.- 231 с.

ВІЛЬДЕ І. Повісті і оповідання. - К.: Рад. письменник, 1949.- 299 с.

ВІЛЬДЕ І. Сестри Річинські. Роман. Кн. 1.- К.: Дніпро, 1977.- 495 с.

ВІЛЬДЕ І. Сестри Річинські. Роман. Кн. 2.- К.: Дніпро, 1977.- 687 с.

ВІЛЬДЕ І. Ти мене не любив. - Львів, Кн.- журн. вид., 1958.- 83 с.

ВІЛЬДЕ І. Троянди і терня. Повісті та оповідання. - К.: Держлітвидав УРСР, 1961.- 355 с.

* * *

ВИЛЬДЕ Ирина // БСЭ.- Изд. 3-е.- М., 1971.-Т.5.-С.62

ВІЛЬДЕ І. // УРЕ.- Вид. 2.- К., 1978.- Т.2.-С.293

ВІЛЬДЕ Ірина // УСЕ / Гол. ред. ради чл.-кор. НАНУ М.Попович.- К., 1999.- С.260

АНДРУСІВ С. Ірина Вільде (1907-1982) // Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. Кн. 2: Друга половина ХХ ст. : Підручник / За ред. В.Г.Дончика.- К. , 1998.- С.279-283

ВІЛЬДЕ Ірина, прозаїк // Письменники Радянської України. 1917-1987: Біобліограф. довідник / Укл. В.К.Коваль, В.П.Павловська.- К, 1988.- С.110

МЕЛЬНИЧУК Б. Ірина Вільде (1907-1982) // Письменники Буковини другої половини ХХ століття: Хрестоматія. Частина 2.- 2-е вид., доп. / Упоряд. Б.І.Мельничук, М.І.Юрійчук.- Чернівці, 2003.- С.439-445

ВІЛЬДЕ Ірина // Богайчук М.А., Дуб Р.Й. Письменники Буковини: Посібник для учнів 5-11 кл. та вчителів укр. літ.-Чернівці, 1998.- С.10-11

ВІЛЬДЕ Ірина // Дуб Р. Літературно-мистецька енциклопедія Кіцманщини.- 2-е вид., перероб. і доп.- Чернівці, 1998.- С.6

ВАЛЬО М. Ірина Вільде: Літ.-крит. нарис. - К.: Рад. письменник, 1962.

КАЧКАН В.А. Ірина Вільде: Нарис життя і творчості. - К.: Дніпро, 1991.- 159 с.

КОДАК Н.Ф. Проблемы психологического анализа в современной советской литературе и роман-диалогия Ирины Вильде «Сестры Ричинские»: Автореферат дис. на соиск. ученой степени к. филолог. н.- К., 1977.- 24 с.

ВАЛЬО М.А. Буковина у творчості Ірини Вільде // Тези доповідей міжвузів. ювілейн. наук. конференції, присвяч. 25-річчю возз'єдн. Півн. Буковини з Українською РСР 21-25 верес. 1965 р. - Чернівці, 1965.- С. 109-111

КАЧКАН В. За своє українство терпіли: Нові архівні документи про родину Макогонів // Качкан В. Хай святиться ім'я твоє. Кн. 4.- Івано-Франківськ, 2000.- С.166-177

РОМАНЕЦЬ О. Ірина Вільде (1907-1982): [Навчалася в гімназії] // Від гімназії до колегіуму. До 100-річчя школи. - Чернівці, 1996.- С.24

ТРОЯН Л. О. Буковинська тематика у творчості Ірини Вільде // До витоків назви краю Буковина.- Чернівці, 1992.- С.88-90

* * *

АГЄЄВА В.П. Жіночий простір: [Про твір “Сестри Ричинські”] // Магістеріум.- Вип. 8.- Літ. студії.- К., 2002.- С.3-9

БАБИЧ Н. Щоб не погас світильник серед темряви // Буковина.- 1997.- 14 трав.

БЕЧ Т., Михайлуца М. “Щоб здобути ім'я, потрібно довгої дороги зусиль...” // Київ. старовина. - 1994.- № 4.- С.122-123

БІЧУЯ Н. Як це робиться? // Дніпро. - 1977.- № 5.- С.136-139

ВАЛЬО М. Майстерність ідейно-художнього синтезу: [Про роман “Сестри Річинські”] // Вітчизна. - 1965.- № 3.- С.183-186

ВІЛЬДЕ І. Над романом “Сестри Річинські”. В майстерні художника слова // Рад. літературознавство. - 1966.- № 3.- С.61-64

ВІЛЬДЕ І. Поема життя / Підгот. Т.Севернюк // Буковина.- 1992.- 17 жовт.

ВІЛЬДЕ І. Прости мені, краю мій / Публ. Б.Мельничука // Буковина.- 1997.- 7 трав.

ГОРАК Р. Метелики на шпильках // Літ. Україна. - 1997.- 7 серп. (№ 25-26).- С.6

ГОРАК Р. Ота одвічна загадка любові...: Роман-есе // Перевал. - 1997.- № 2.- С.23-101

ГОРАК Р. Таємниці Ірини Вільде // Дзвін. - 1995.- № 7.- С.97-127; № 8.- С.107-135

ГОРБАЧ А.-Г. Моя зустріч з Іриною Вільде // Сучасність.- 1983.- Ч.3.- С.31-34

ДЕМ'ЯН Г. “І була ця жінка чесною і гордою...” // Буковина.- 2001.- 29 серп. (№ 65); 31 серп. (№ 66).- С.2

ДЕМ'ЯН Г. Письменники Дмитро Макогон та Ірина Вільде працювали в УВО і ОУН // Визвольний шлях. - 2001.- №10.- С.75-82

ДЕНИСЮК І. Сад Ірини Вільде // Жовтень.- 1978.- № 8.- С.124-130

ІВАНІЧУК Р. Джерела таланту. Ірині Вільде – 70 // Жовтень. - 1977.- № 5.- С.134-138

ІВАСЮК М.Г. Ірина Вільде і Буковина // Укр. літературознавство. - 1982.- Вип. 3.- С.70-77

КАЧКАН В. Не фотограф, а творець: І. Вільде – публіцист і літ. критик // Вітчизна. - 1987.- № 5.- С.169-173

КИРИЛЮК С. Ірина Вільде в контексті “літературного родоводу” // Буковин. віче. - 2002.- 10 трав. (№ 35).- С.2

КИРИЛЮК С. Ірина Вільде – літературна хрещениця Ольги Кобилянської // Буковин. віче. - 1997.- 24 трав.

МАЙДАНСЬКА С. Люблю любити любов: Про почуття ностальгії в контексті життя і творчості Ірини Вільде // Укр. культура.- 1998.- № 3.- С.30-31

МЕЛЬНИЧУК Б. Невідома Ірина Вільде // Буковина.- 1997.- 7 трав.

ПЕТРЕНКО М. Репортаж з репетиції: [Екранізація роману “Сестри Річинські”] // Літ. Україна. - 1967.- 5 трав.

СТАРИК В. Місто її дитинства // Жовтень. - 1987.- № 5.- С.111-116

СТАРИК В. Ті, що були “повнолітніми...” // Дзвін. - 1997.- № 5-6.- С.98-109

СТО “Сестер Річинських” // Жовтень. - 1970.- № 2.- С.124-126

ТАРНАВСЬКИЙ О. Дві силуети Ірини Вільде // Сучасність. - 1993.- Ч.6.- С.29-35

ТАРНАШИНСЬКА Л. “Боюся людей, які не читають...”: [Про І.Вільде] // Вітчизна. - 1987.- С.174-175

ТАРНАШИНСЬКА Л. Одне чисте джерельце. Кілька штрихів до портрета Ірини Вільде // Жінка. - 1997.- № 5.- С.6-7

ФЕДОРІВ Р. Дерево Ірини Вільде // Жовтень. - 1983.- № 9.- С.101-114

ФЕДОРІВ Р. Слово прощання: Пам’яті І.Вільде // Жовтень. - 1982.- № 12.- С.130

ШАХОВСЬКИЙ С. Подвиг таланту: [Роман “Сестри Річинські”] // Жовтень. - 1966.- № 3.- С.135-143

* * *

ВАЛЬО М., Лазеба Е. Ірина Вільде: Бібліогр. покажчик. - Львів, 1972.- 66 с.

ВІЛЬДЕ Ірина // Літературна Буковиніана: Бібліогр. покажч.- Чернівці, 1994.- С.39-41

ГНАТЮК ДМИТРО МИХАЙЛОВИЧ

(28. III. 1925, с. Старосілля, тепер с. Новосілка Кіцманського
р-ну Чернівецької області)

**Державна премія 1973 р.
за виконавську діяльність 1971-1972 рр.**

Співак (баритон) і режисер, громадський діяч, народний артист СРСР з 1960 р., народний артист України з 2000 р. Герой Соціалістичної Праці (1985), дійсний член АМ України з 1996. Закінчив 1951 р. Київську консерваторію (клас І. Паторжинського; з 1987 - її професор, тепер Національна музична академія), 1975 - Київський театральний інститут (курс В. Неллі). З 1951 - соліст, театру опери та балету (1979-80 - директор, з 1988 - головний режисер; тепер Національна опера України). Партії: Остап, Еней («Тарас Бульба», «Енеїда» М. Лисенка), Мартин, Максим («Милана», «Арсенал» Г. Майбороди), Мазепа, Євгеній Онегін (однойменні опери П. Чайковського), Мурман («Абесалом і Етері» З. Паліашвілі), Ріголетто (Верді). Вистави: «Князь Ігор» О. Бородіна (1975, виконавець головної партії), «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського (1978, 1988), «Тоска» Дж. Пуччіні (1980), «Золотий обруч» Б. Лятошинського (1990), «Мазепа» П. Чайковського (1991), «Травіата» Дж. Верді (1994). Державна премія СРСР, 1977. Державна премія Грузинської РСР ім. З. Паліашвілі, 1972.

ЛІТЕРАТУРА:

УКРАЇНА. Президент (1994 – Л.Д.Кучма). Про нагородження відзнакою Президента України “Орден князя Ярослава Мудрого”: [V ступеня нар. депутата України Гнатюка Д.М.]: Указ Президента України від 28 берез. 2000 р. № 54 / 200 // Голос України. - 2000.- 30 берез. (№ 56).- С.2

УКРАЇНА. Президент (1994 – Л.Кучма) Про присвоєння Д.Гнатюку почесного звання “Народний артист України”. Указ

від 30 груд. 1999 р. № 1637 // Уряд. кур'єр. - 2000.- 5 січ. (№1).- С.2; Мол. буковинець. - 2000.- 6-13 січ. (№ 2).- С.2

ГНАТЮК Д.М. // Музыкальная энциклопедия. - М., 1973.- Т.1.- С.1024

ГНАТЮК Дмитро Михайлович // УРЕ. - 2-е вид.- 1979.- Т.3.- С.70

ГНАТЮК Дмитро Михайлович: [Укр. співак (баритон), режисер, гол. режисер Національної опери України] // УСЕ / Гол. ред. ради чл.-кор. НАНУ М.Попович.- К., 1999.- С.334

ГНАТЮК Дмитро Михайлович – укр. співак (баритон) і режисер // Мистецтво України: Біогр. довід. / Упоряд.: А.В.Кудрицький, М.Г.Лабінський; За ред. А.В.Кудрицького.- К., 1997.- С.156

[ПРО Д.М.Гнатюка] // Історія міст і сіл УРСР: Чернівецька область. - К., 1969.- С. 61, 94, 396, 397

ГНАТЮК Дмитро Михайлович // Дуб Р. Літературно-мистецька енциклопедія Кіцманщини. - 2-е вид., перероб. і доп.- Чернівці, 1998.- С.11-12

СТАНІШЕВСЬКИЙ Ю.О. Дмитро Гнатюк: Популярний нарис.- Вид. 2-е., доп. і випр.- К.: Муз. Україна, 1991.- 166 с.

АРТИСТ благословенної долі. До 75-річчя від дня народження Д.М.Гнатюка // Знаменні дати: Календар. - 2000.- К., 2000.- С.82-83

* * *

БАКАЙ М. Співає і розповідає Дмитро Гнатюк // Мол. буковинець. - 1975.- 12 груд.

БЕРДИХОВСЬКА Б. Прапороносці непоганого минулого // Критика. - 2002.- № 5.- С.22-25

БІЛАШ О. “Хрещений батько моїх пісень...” // Армія України. - 1995.- 28 берез.

ГЕРАСИМЧУК Д. Той голос явився... // Вітчизна. - 1987.- № 3.- С.198-203

ГОЛОВАЩЕНКО М. Коли співає душа...// Мистецтво. - 1964.- № 1.- С.23-24

ГУСАР Ю. Простелився “Рушничок” у світі // Чернівці. - 2000.- 17 листоп. (№ 47).- С.14

ДОЦИН І. Дмитро Гнатюк: “Серце моє – в Буковині” // Буковин. віче. - 2000.- 29 січ. (№ 10).- С.3

ДУБ Р. Народжений для пісні // Вільне життя. - 2000.- 25 берез. (№ 13).- С.4

ЗАСЛАВЕЦЬ Г. Все починалося з кохання: [Бесіда з нар. артистом СРСР, голов. режисером Нац. акад. театру опери та балету України Д.М.Гнатюком] // Чернівці та чернівчани. - 2003.- 24 січ. (№ 4).- С.3

КАГАРЛИЦЬКИЙ М. Голос серця // Уряд. кур'єр. - 1995.- 28 берез. (№ 46).- С.9

КАГАРЛИЦЬКИЙ М. У пісні життя його // Вітчизна.- 1983.- № 12.- С.162-167

ЛЕБІДЬ О. “Люблю землю і ходити по ній босим” // Чернівці.- 1995.- 24 берез. (№ 13).- С.1, 5

СЕВЕРНЮК Т. Пісенний символ України // Буковина.- 1995.- 25 жовт.

СТАНІШЕВСЬКИЙ Ю. З Україною в серці // Музика. - 2000.- № 4-5.- С.8-10; Уряд. кур'єр. - 2000.- 25 берез. (№ 55).- С.8; Рідне слово.- 2000.- 25 берез. (№ 12).- С.7

ТКАЧ МИХАЙЛО МИКОЛАЙОВИЧ

(26.XI. 1932, с. Лукачани Кельменецького р-ну)

**Державна премія 1973 р. разом з
О. П. Косиновим (режисером), М. Писанком
(оператором) за повнометражний документальний фільм
«Радянська Україна».**

Поет-пісняр, кіносценарист, заслужений діяч мистецтв України з 1993 р. Закінчив 1957 р. Чернівецький медичний інститут, 1961 р. - Вищі літературні курси при Літературному інституті ім. Горького (Москва). Був кореспондентом обласної газети “Радянська Буковина”, відповідальним секретарем Чернівецької філії Спілки письменників України. Працював у Комітеті по кінематографії при Раді Міністрів УРСР. Автор збірок поезій: «Йдемо на верховини» (1956), «На перевалі»

(1957), «Житній вінок» (1961), «На смерекових вітрах» (1965), «Пристрасть» (1968), «Повернення» (1974), «Поворот землі» (1976), «Хліб з добрих рук» (1981), «Крок за обрій» (1982), «Небо твоїх очей» (1982), «Серед літа» (1995); «Зазим'є» (1999), «Струна» (2002), сценаріїв художнього фільму-опери «Наймичка», фільму «Серед літа», повнометражних документальних кінокартин «Леся Українка», «Про дружбу співа Україна», «Радянська Україна», «Україна, земля моїх предків» та літературних сценаріїв короткометражних документальних кінострічок. Автор текстів багатьох пісень українських композиторів: О. Білаша («Ясени», «Два журавлі», «Дім на білім світі», «На зелене свято», «Сніг на зеленому листі», «Серед літа», «Люби мене - не покинь», «Сину, качки летять», «Прилетіла ластівка»), П. Майбороди («Не повернеться перша любов»), І. Поклада («Після грому», «Моя Україно», «Сторона подільська», «Небеса очей твоїх», «Розлука», «Десь ти загубилась», «Прийшла любов», «Не йди від мене», «Не питай мене. «За потоком, за водою», «Посміхнися, доле», «Від неї все», «На межі край літа»), П. Дворського («Благословенна будь, родино», «Писанка», «Мама Марія»), О. Злотника («Чуєш, мамо», «Диво-сторона»), А. Пашкевича («Мир тобі, земле»), О. Пушкаренка («Тобі, Вітчизно», «У добрий час», «Ми молоді», «Дай нам, доле». «Квітка розмарія», «Я не вернусь», «Засвітай», «Мальва на асфальті», «Катюша, Катя і Катруся», «Добрий вечір, доле», «Мир»), О. Осадчого («Світе мій», «Листопад», «Фортуна»), А. Кушніренка («Славен град, стольний град», «У вінок Федьковичу»). Л. Дутковського («Якщо любиш, кохай», «Зоряна ніч»), які опубліковані в збірці «Лебедині сурми. Вокальні твори українських радянських композиторів» (К., 1987), а також пісні С. Сабадаша («Марічка»).

ЛІТЕРАТУРА:

ТКАЧ М.М. Житній вінок: Вірші. - К.: Молодь, 1961.- 72 с.

ТКАЧ М.М. Зазим'є: Нові поезії. - Чернівці: Прут, 1997.- 111 с.

ТКАЧ М.М. Крок за обрій: Поезії. - К.: Дніпро, 1982.- 175 с.

ТКАЧ М.М. Лебедині сурми: Вокальні твори укр. рад. композиторів. - К.: Муз. Україна, 1987.- 223 с.

ТКАЧ М.М. На смерекових вітрах: Лірика. - К.: Рад. письменник, 1965.- 111 с.

ТКАЧ М.М. Небо твоїх очей: Вірші, поеми. - К.: Рад. письменник, 1982.- 101 с.

ТКАЧ М.М. Пісня для тебе: Пісні, романси, хори. - К.: Муз. Україна, 2002.- 216 с.: ноти

ТКАЧ М.М. Повернення: Поезії. - К.: Молодь, 1974.- 103 с.

ТКАЧ М.М. Поворот землі: Вибране. - К.: Дніпро, 1976.- 191 с.

ТКАЧ М.М. Пристрасть: Поезії.- К.: Молодь, 1968.- 68 с.

ТКАЧ М. Струна: Вибране. - К.: ВАТ "Вид-во Київська правда", 2002.

ТКАЧ М.М. "Хліб з добрих рук": Повість. - К.: Рад. письменник, 1981.- 190 с.

* * *

ТКАЧ Михайло: [Поет, кінодраматург] // Письменники України: Довідник. - Дніпропетровськ, 1996.- С.301

ТКАЧ Михайло: [Поет, кінодраматург] // Письменники Радянської України. 1917-1987: Біобібліогр. довідник / Упоряд. В.К.Коваль, В.П.Павловська.- К, 1988.- С.593

ТКАЧ Михайло Миколайович – укр. поет-пісняр, кінодраматург // Мистецтво України: Біогр. довід. / Упоряд.: А.В.Кудрицький, М.Г.Лабінський; За ред. А.В.Кудрицького.- К, 1997.- С.584

ДОБРЯНСЬКИЙ А. Михайло Ткач // Письменники Буковини другої половини ХХ століття: Хрестоматія. Ч. 2.- 2-ге вид., допов. / Упоряд. Б.І.Мельничук, М.І.Юрійчук.- Чернівці, 2003.- С.100-101

ТКАЧ Михайло // Богайчук М.А., Дуб Р.Й. Письменники Буковини: Посібник для учнів 5-11 кл. та вчителів укр. літ.-Чернівці, 1998.- С.111-112

ТКАЧ М. Поет-пісняр, кіносценарист – гордість буковинців // Література рідного краю. 5-11 кл.: Навч.-метод. посіб. Ч.1.- Чернівці, 2001.- С.65-69

ГУСАР Ю. Високі верховини творчих доріг // Гусар Ю. Зірки не гаснуть. - Чернівці, 2003.- С.59-66

* * *

БАБУХ В. Автор “Марічки” на Буковині // Голос України. - 1992.- 4 груд.- С.4

ВОЛИНСЬКИЙ М. “Якщо зерно добре – буде жито, якщо слово щире – буде жити” // Шлях перемоги. - 1999.- 4 серп. (ч.30).- С.10

ГІРНИК М. Перші кроки // Літ. газета. - 1956.- 7 черв.

ГОРОДИНСЬКИЙ І. За селом покричали лелеки // Буковина.- 2002.- 22 листоп.

ГУСАР Ю. Високі верховини його творчих доріг // Буковин. віче. - 2002.- 27 листоп.; Літ. Україна. - 2002.- 28 листоп. (№ 43).- С.5; Час 2000.- 2003.- 15 серп. (ч.33).- С.14

ГУСАР Ю. “Якщо любиш – кохай...” під “кучеряві мої ясени” // Правдивий поступ.- 2003.- серп.; Захід.- 2003.- 9 жовт. (№ 41).- С.11

ДОБРЯНСЬКИЙ А. Найвищий талант – завжди бути самим собою // Буковина.- 2002.- 27 листоп.

ДЯЧКОВ В. Біль прозрінь і світло замрії: [Про кн. “Зазим’є”] // Рідне слово.- 1998.- 2 трав. (№ 18).- С.7

ДЯЧКОВ В. “До чистенького джерельця на поклін...” // Буковина.- 1992.- 26 листоп.

ДЯЧКОВ В. Неповторність зустрічей і доріг: Творчі обрії М.Ткача // Вітчизна. - 1982.- № 9.- С.192-197

З ІСТОРІЇ пісні: [“Марічка”] // Рідне слово. - 1992.- 5 груд.

ІСАЧЕНКО Л. Небеса його пісень // Уряд. кур’єр. - 2003.- 11 жовт. (№ 191).- С.15

КАРАБАНОВ Р. На порозі зрілості: [Про кн. “Житній колосок”] // Рад. Буковина.- 1961.- 5 верес.

КИРИЛЮК В. Кладка до вершини: [З творч. вечора Михайла Ткача, що відбувся через два роки після ювілею поета] // Літ. Україна. - 1999.- 20 трав. (№ 20).- С.2

КРИВИЙ В. Михайло Ткач // Рідне слово. - 2003.- 19 верес. (№ 39).- С.6

КРОП Т. Михайло Ткач: “Надихає життя” // Робітн. газ.- 2002.- 29 листоп. (№ 186).- С.6

ЛЕСИН В. “Йдемо на верховини” // Рад. Буковина.- 1956.- 4 квіт.

ЛОГВИНЕНКО О. Я до твого серця кладку прокладу...: [Про пісню “Марічка” і її автора] // Літ. Україна. - 1996.- 24 жовт. (№ 39).- С.8

МАЙСТЕР звітував перед краянами // Чернівці. - 2003.- 19 верес. (№ 38).- С.3

МАЦЕРУК В. Осіннє танго під рідними буками // Буковина.- 2003.- 19 верес.

МИХАЙЛОВСЬКИЙ В. “Нашому возу весь час намагалися причепити п'яте колесо...”: [Про М.Ткача] // Буковина.- 1998.- 7 лют.

М'ЯСТКІВСЬКИЙ А. Дорога до хати // Літ. Україна. - 1978.- 28 лип.

ОСАДЧУК П. Вода з батьківської криниці // Літ. Україна. - 1992.- 26 листоп. (№ 47).- С.4

ОСАДЧУК Л. Ткача вітали його піснями // Мол. буковинець. - 2003.- 16 верес. (№ 21).- С.1

РІДНЕ слово для нього – Бог: [Інтерв'ю з М.Ткачем] // Рідне слово. - 1992.- 5 груд.

МИХАЙЛО Ткач: “Доля пісні передбачувана” / Розмову вела Т.Кроп // Петрівна. - 2003.- 8 січ. (№ 1).- С.3

ТКАЧ М. “Марічці” – незабаром 50. Михайло Ткач бажає вам співати і кохатися: [Розмова / Вела М.Вишневська] // Мол. буковинець.- 2003.- 4-10 верес. (№ 116).- С.11; Слово просвіти. - 2003.- 10-16 верес.(ч.37).- С.16

ТКАЧ М. Про стан сучасної української пісні: [Бесіда з поетом / Зап. Ю.Чикирисов] // Літ. Україна. - 2002.- 21 берез. (№ 11).- С.9

ФОЛЬВАРОЧНИЙ В. На калинових вітрах // Час. - 2002.- 6 груд. (ч.49).- С.10

* * *

ТКАЧ М.М. // Літературна Буковиніана: Бібліогр. покажч.- Чернівці, 1994.- С.111-114

КУШНІРЕНКО АНДРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

*(17. X. 1933, с. Великі Загайці, тепер Шумського р-ну
Тернопільської обл.)*

Державна премія 1984 р. за концертні програми 1979-1983 рр. Буковинського ансамблю пісні і танцю УРСР.

Хоровий диригент, народний артист УРСР з 1973 р., член-кореспондент АМ України з 1997 р. Закінчив 1962 р. Львівську консерваторію (клас М. Антківа), відтоді – художній керівник і головний диригент Буковинського ансамблю пісні і танцю. Автор одноактної народної опери «Буковинська весна» (1968), кантати «Молюсь за тебе, Україно!», вокально-хореографічних композицій «Щедрий вечір, добрий вечір», «Весна-красна», «Весільний обряд», «Зелен край наш, Буковино» та інших оригінальних творів для хору і солістів, зокрема на вірші В. Сосюри, М. Ткача, В. Колодія; автор пісень «Вставай, народе мій», «Дума про Сагайдачного», «Мир народам» тощо. Ним записано понад 1000 українських народних пісень та інструментальних мелодій, більше 100 з них оброблено для хору і оркестру, наприклад: “Чом, чом, земле моя”, “Ой, у лузі червона калина”, “Заповіт”, “Садок вишневий коло хати” на вірші Т.Г.Шевченка, “Подольночка”, “На камені стою”, “Глибока кириця”, написана музика до танців: “Буковинський аркан”, “Метелиця”, хоровод “Червона калина” та ін., що увійшли до репертуару Державного Заслуженого Буковинського ансамблю пісні і танцю та інших

художніх колективів. Упорядник і редактор музичних збірників «Українські візерунки», «Співає Буковина», «Буковинський розмай», «Українські народні пісні в обробці Андрія Кушніренка», «Хорові твори Сидора Воробкевича» та ін. 1992 організував і очолив музичну кафедру в Чернівецькому університеті (професор з 1994).

ЛІТЕРАТУРА:

ВОРОБКЕВИЧ С.І. Хорові твори. Без супроводу. Вип.2 / Заг. ред., вступ. ст. та упоряд. А.М.Кушніренка.- Чернівці: Прут, 2003.- 132 с.

КУШНІРЕНКО А. Веселкові передзвони: Вокально-хорові твори.- К.: Муз. Україна, 2003.- 214 с.

МИСТЕЦЬКІ обрії Андрія Кушніренка. // Музичне краєзнавство Буковини: Хрестоматія. Вип. 2 / Укл. О.В.Залуцький.- Чернівці, 2003.- 112 с.

* * *

КУШНІРЕНКО Андрій Миколайович // УРЕ.- 2-ге вид.- К., 1981.- Т.6.- С.39

КУШНІРЕНКО Андрій Миколайович // УСЕ / Гол. ред. ради чл.-кор. НАНУ М.Попович.- К, 1999.- С.742

КУШНІРЕНКО Андрій // Хто є хто в Україні.- К., 2000.- С.256

КУШНІРЕНКО Андрій Миколайович // Мистецтво України: Біогр. довід. / Упоряд.: А.В.Кудрицький, М.Г.Лабінський; За ред. А.В.Кудрицького.- К., 1997.- С.351

КУШНІРЕНКО Андрій Миколайович // Інформаційний довідник Академії мистецтв України.- К., 1998.- С.52-53

КУШНІРЕНКО Андрій Миколайович // Національна спілка композиторів України: Довідник.- К., 2003.- С.63

КУШНІРЕНКО Андрій // Іванюк М. Літературно-мистецька Вижниччина: Біогр. довідник.- Вижниця, 2001.- С.105-106

КУШНІРЕНКО Андрій // Літературно-мистецька Буковиніана: (Метод.-бібліогр. матеріали).- Чернівці, 2003.- С.65-84

АНДРІЙ Кушніренко // Лауреати літературно-мистецької премії ім. С.Воробкевича (1993-2000 рр.): Реком. бібліогр. покажчик.- Чернівці, 2001.- С.10-11

* * *

АНДРІЮ Кушніренку – 65! // Укр. муз. газета.- 1999.- січ.-берез. (№ 1).- С.5; Культура і життя.- 1999.- 11 верес. (№ 4).- С.3

БАКАЙ М. Збирач перлин народних // Рад. Буковина.- 1965.- 17 серп.

БУКОВИНСЬКІ візерунки: [Інтерв'ю А.Кушніренка] // Музика.- 1993.- № 1.- С.21-22

ГНЄДАШ Р. Все життя з піснею // Культура і життя.- 2003.- С.4

ГНЄДАШ Р. Маестро філігранної натури // Буковин. віче.- 1998.- 17 жовт. (№ 82-83).- С.5

ГНЄДАШ Р. На верховині життя // Буковина.- 2003.- 17 жовт.

ГНЄДАШ Р. Ювілей кафедри музики університету // Культура і життя.- 2002.- 10 лип.

ГНЄДАШ Р., Гаврилюк Т. Він дарує музу людям. Андрію Кушніренку – 65 // Буковина.- 1998.- 16 груд.

ГОЛОВАЩЕНКО М. Доля піснею закосичена // Культура і життя.- 1984.- 22 січ.

ГОСИК Н. Андрій Кушніренко – ювіляр, який може говорити про музику завжди // Доба.- 2003.- 17 жовт. (ч.78).- С.6

ГРЕЧАНЮК А. “Я став справжнім чернівчанином...” // Університ. вісник.- 2003.- жовт. (№ 9).- С.7

ДОБРЯНСЬКИЙ А. Зачарованість піснею // Рад. Буковина.- 1983.- 16 жовт.

КАРАЧКО С. Буковинський птах з Галицькою ознакою // Час 2000.- 2001.- 20 лип. (ч.29).- С.11

КИТАЙГОРОДСЬКА В. Андрій Кушніренко – епоха буковинської пісні // Буковин. віче.- 2003.- 17 жовт.

КИТАЙГОРОДСЬКА В. З молитвою за Україну // Буковин. віче.- 1993.- 18 груд.

КИТАЙГОРОДСЬКА В. “Задзвенімо разом”: [Презентація зб. хоров. творів С.Воробкевича / Упоряд. А.Кушніренка] // Буковин. віче.- 1996.- 14 груд.

КОЛОДІЙ В. Найдорожча пісня: [Про А.Кушніренка] // Володарі долі: художньо-публіцистичні оповіді.- Ужгород, 1987.- С.265-282

КОШМАН В. Андрій Кушніренко – перший професійний композитор Буковинського краю в незалежній Україні // Час.- 1997.- 17 жовт. (ч.42).- С.5

МАЕСТРО Андрій Кушніренко – почесний громадянин Чернівців // Чернівці.- 2003.- 3 жовт. (№ 40).- С.2

МАТІОС М. Віват, Маестро! // Буковина.- 1993.- 16 жовт.

МИХАЙЛОВСЬКИЙ В. “Тобі співаю, Україно...”: [Про А.Кушніренка] // Буковина.- 2003.- 24 груд.

САВЧУК О. Корифей пісні // Буковина.- 2002.- 19 лип.

САВЧУК О. Маестро на вершині зрілості: [До 70-річчя від дня народження диригента, композитора] // Чернівці.- 2003.- 17 жовт. (№ 42).- С.13

СЕВЕРНЮК Т. Без фальші в струнах і в душі...: [Розмова з А.Кушніренком] // Буковина.- 1997.- 2 квіт.

ТКАЧ М. Піснями колисана доля // Культура і життя.- 1983.- 16 жовт.

ФЕЩУК Н. Андрій Кушніренко: із 70 років – 50 віддав творчості // Чернівці.- 2003.- 26 груд. (№ 52).- С.3

ЯРОШЕНКО І. Тобі співаю, Україно: [До 70-річчя від дня народження та 50-річчя творч. діяльності відбувся авт. концерт А.М.Кушніренка] // Буковин. віче.- 2004.- 11 лют.

МИКОЛАЙЧУК ІВАН ВАСИЛЬОВИЧ

(15.06. 1941, с. Чортория, тепер Кіцманського р-ну -
03.08.1987, м. Київ)

**Державна премія 1988 р. за створення різнопланових
національних образів у фільмах «Сон», «Тіні забутих**

предків», «Бур'ян», «Комісари», «Білий птах з чорною ознакою», «Вавилон-XX», «Така пізня, така тепла осінь».

Кіноактор, сценарист і режисер, заслужений артист УРСР з 1968 р. Закінчив 1965 р. Київський театральний інститут, (у В.І. Івченка) відтоді - на Київській кіностудії художніх фільмів. Ролі: Тарас Шевченко («Сон»), Валька Брикін («Гадюка»), Давид Мотузка («Бур'ян»), Іван Палійчук («Тіні забутих предків», 1964). Композитор («Київські мелодії»), Солдат («Визволення»), Левко («Помилка Оноре де Бальзака»), Курганов («Розвідники»), Син («Камінний хрест»), Роман («Анничка»), Громов («Комісари»), Петро («Білий птах з чорною ознакою»: співавтор сценарію: Золота медаль VII Міжнародного кінофестивалю, Москва, 1971), Любомир («Захар Беркут»), Йока («Наперекір усьому»), Русин («Народження людини»), Василь («Пропала грамота», музичне оформлення Миколайчука), Олексій («Коли людина посміхнулася»), Піхотинець («Про Вітю, про Машу і морську піхоту»), Гнат («Тривожний місяць вересень»), Руснак («Спокута чужих гріхів»), Антон («Повернення Баттерфляй»), дядько Лев («Лісова пісня. Мавка»), князь Володимир («Легенда про княгиню Ольгу») та ін. Поставив фільми: «Вавилон-XX» (1980, за романом «Лебедина зграя» В.С.Земляка; співавтор сценарію, автор музичного оформлення, роль Фабіана; приз за кращу режисуру XII Всесоюзного кінофестивалю; Душанбе, 1980, диплом журі за кращий художній фільм Всесоюзного огляду робіт молодих кінематографістів, Київ. 1979), «Така пізня, така тепла осінь» (1982, у співавторстві з В. О. Коротичем, роль Корчака). Співавтор кіносценаріїв: «Мрія і життя» (1974), «Бірюк» (1977) Незакінченим залишився сценарій про композитора М. Березовського. Виконавець, диктор тексту (Г. Сковорода) у фільмі «Відкрий себе» (1972, поновлений 1988. «Укркінохроніка», режисер Р. П. Сергієнко).

У ролі гуцула Івана («Тіні забутих предків») Миколайчук розкрив свої багаті акторські можливості. Історія трагічного

кохання Івана і Марічки піднята до філософського звучання. Ця історія стала символом життя, кохання, смерті. Творчість Миколайчука відзначалася глибоким проникненням у сутність національного характеру, знанням народного життя в усіх його проявах, висока виконавська майстерність. «В одну мить він перевернув наші уявлення про образ Івана із твору Коцюбинського. Він перелив у наші зурбанізовані, міські душі свою карпатську силу, свої любові до матері, сестер, братів. Його маленька хата серед буковинського села у витканих мамою чорних з червоними трояндами килимах увійшла назавжди у наші душі» (С. Параджанов). «Щойно мокра могила під холодним дощем... забрала його од нас навіки. Забрала його на той світ, - цей світ якось не вмів ним по-господарськи розпорядитись. Надто багато йому дано було. Далеко не всім була зрозуміла ця даність. Видатна акторська особистість – це найлегше сприймалося усіма, бо потверджувалося «Тінями забутих предків» і «Сном», «Білим птахом з чорною ознакою» «Вавилоном-XX». Актор високого класу, надто органічний, несилований, він у кращі часи міг би бути зіркою світового ґтибу, але суконні хмари стагнації застою, але силувана провінційність його кінематографічної прописки надто багато важили на силі променів цієї зірки» (І. Драч). 1991 опубліковано книгу «Білий птах з чорною ознакою. Іван Миколайчук: спогади, інтерв'ю, сценарії», до якої увійшли сценарії: «Білий птах з чорною ознакою» (разом з Ю. Ілленком), «Небилиці про Івана, знайдені в мальованій скрині з написами», нездійснені задуми, спогади, есе про Миколайчука - В. Івченко («Багатограшний талант») С. Параджанова («Незважаючи на відстані»), І. Драча («Душа не дає собі ради...»), Ю. Ілленка («Уявне інтерв'ю»), Л. Осики («Билиці про Івана»), Б. Івченка («Народний філософ»), Р. Іваничука («Любив ніжно, як брата»), К. Степанкова («І мій спомин...»), І. Гаврилюка («Він творив наш час...»), Л.Сердюка («Мій Вавилон»), Н. Матвієнко («Згадуючи побратима»), В. Ковальської («Нічна казка»), С. Фіалка («Загадки романтичної натури»), М. Слабошпицького («При

світлі його душі»), Л. Кадочникової («Пісня долі»), рецензія Л. Череватенка, інтерв'ю Миколайчука, записані В. Борщовим, Ф. Зубаничем С. Тримбачем, Л. Лемешевою, С. Ковальовим: поезії, присвячені Миколайчуку - Л. Костенко, С. Чернілевського, Н.Кашук, А. Роговцевої, М. Фуштейн та ін.

На честь Миколайчука проводиться республіканський кінофестиваль, у с. Чорторії відкрито меморіальний музей. На Байковому кладовищі. - надгробок (1991, скульптор А. Фуженко).

ЛІТЕРАТУРА:

БІЛИЙ ПТАХ з чорною ознакою. Іван Миколайчук: [Спогади, інтерв'ю, сценарії] / Упоряд. М.Є.Миколайчук.- К.: Мистецтво, 1991.- 399 с.: іл.

* * *

МИКОЛАЙЧУК Іван Васильович // УСЕ / Гол. ред. ради чл.-кор. НАНУ М.Попович.- К, 1999.- С.858

МИКОЛАЙЧУК Іван Васильович // Мистецтво України: Біогр. довід. / Упоряд.: А.В.Кудрицький, М.Г.Лабінський; За ред. А.В.Кудрицького.- К, 1997.- С.411

МИКОЛАЙЧУК Іван // Богайчук М.А., Дуб Р.Й. Письменники Буковини: Посібник для учнів 5-11 кл. та вчителів укр. літ.- Чернівці, 1998.- С.139-140

МИКОЛАЙЧУК Іван Васильович // Іванюк М. Літературно-мистецька Вижниччина: Біобібліогр. довідник.- Вижниця, 2001.- С.125

МИКОЛАЙЧУК Іван Васильович // Дуб Р. Літературно-мистецька енциклопедія Кіцманщини.- 2-е вид., перероб. і доп.- Чернівці, 1998.- С.49-50

ГУСАР Ю. Білий птах з чорною ознакою // Гусар Ю. Зірки не гаснуть.- Чернівці, 2003.- С.35-40

“БІЛИЙ ПТАХ з чорною ознакою” // Знаменні дати: Календар. - 2001.- К., 2001.- С.128-131

БРЮХОВЕЦЬКА Л.І. Злет “Білого птаха...” // Брюховецька Л.І. Поетична книга українського кіно.- К., 1989.- С.111-117

* * *

БАБУХ В. Ангел пісні знову поміж нас: [Презентація магнітоальбому “Прошаюсь, ангеле, з тобою”. Марія Миколайчук з піснями В.Івасюка] // Голос України.- 2002.- 11 лип. (№ 123).- С.16

БАБУХ В. Білий птах в інтер'єрі пізньої осені // Буковин. віче.- 2000.- 14 черв. (№ 46).- С.1

БІЛАН А. Іван Миколайчук: запит із сьогодення // Укр. культура.- 2001.- № 4-5.- С.16

ВОРОНЦОВ С. Ціна мистецтва // Свобода слова.- 2003.- 13 черв. (ч.60).- С.12

ГЕНІЙ Миколайчука: Випробування тривають // День.- 1999.- 5 лют. (№ 21).- С.24

ЗЕМЛЯК В., Миколайчук І. Вавилон-XX: Кіноповість за мотивами роману В.Земляка “Лебедина зграя” // Київ.- 2003.- № 6.- С.35-59

ІВАН Миколайчук: [Вихід каталога до 60-річчя від дня народження] // Кіноколо.- 2002.- літо (№ 14).- С.153

КЕШЕЛЯ Д. В пошуках загубленого раю // Кінотеатр.- 2000.- № 3.- С.2-7

КИЛИМНИК Ю. Наш Іван: [Миколайчук] // День.- 2003.- січ. (№ 8).- С.19

КОРОГОДСЬКИЙ Р. Іван Миколайчук поза іконостасом: [Спогади] // Кіноколо.- 2002.- літо (№ 14).- С.123-125

КОСТЕНКО Л. “Я була щаслива читати цю книжку”: [Про поетичне кіно І.Миколайчука] // Кінотеатр.- 2002.- № 3.- С.59

ЛАЗАРУК М. Не скривив душею перед своїм народом // Мол. буковинець.- 1996.- 28 черв. (№ 27).- С.1,5

МАТВІЄНКО Н. “... Ти купався в свічі фантазії...” // Буковина.- 1999.- 18 черв.

МАЦЕРУК В. Високий політ “Білого птаха” // Буковина.- 1996.- 26 черв.

МАЩЕНКО М. Іванове літо // Укр. культура.- 1996.- № 6.- С.21

МИКОЛАЙЧУК Іван (1941-1987) // Кінотеатр.- 2000.- № 4.- С.42

МИКОЛАЙЧУК М. Двоє на одинці з усіма (“Мій чоловік – Іван Миколайчук”) // Буковин. журнал.- 2001.- Ч.1-2.- С.89-102

МИХАЙЛОВСЬКИЙ В. На Івановому подвір’ї // Буковина.- 1999.- 16 січ.

НЕЧАЄВА П. З найкращими намірами // Час.- 1999.- 23 лип. (ч.31).- С.7

СЕЛЕЗІНКА В. Білий птах Буковини // Буковин. віче.- 1999.- 16 черв. (№ 44).- С.3

СКАЛІЙ Р. Поет українського кіно // Київ.- 2002.- № 1-2.- С.183-186

ТИСЯЧНА Л. “Іван подарував мені окремий світ”: [Розмова з М.Миколайчук] // Укр. слово.- 2000.- 17-23 лют. (№ 7).- С.16

ЧЕРНЯК Л. “Я буду жити у ваших споминах”, - сказав І.Миколайчук в одному з останніх інтерв’ю // Буковина.- 2000.-21 черв.

ЮРЧЕНКО В. Чуттєва нить, або Кришталева туфелька Попелюшки // Кінотеатр.- 2001.- № 3.- С.18-21

* * *

АНТОНЮК-ГАВРИЩУК Є. На обісті “Білого птаха”: [Хата-музей І.Миколайчука в Чорторії] // Буковин. віче.- 2003.- 8 серп.

ІВАСЮК ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ (04.03.1949, м. Кіцмань - 22.05.1979, м. Львів)

**Державна премія 1994 р. за видатний внесок у
розвиток українського національного музичного
мистецтва.**

Поет і композитор. Закінчив 1973 р. Львівський медичний інститут, навчався 1973-1979 рр. у Львівській

консерваторії (клас А. Й. Кос-Анатольського). Писав вірші. Автор широко відомих пісень «Я піду в далекі гори» (1968), «Відлуння твоїх кроків» (1969), «Червона рута», «Водограй» (обидві 1970), «Пісня буде поміж нас» (1971), «Два перстені» (1973), «Літо пізніх жоржин», «Світ без тебе», «Наче зграї птиць», «Роки летять» та ін. Близько 80 пісень написав на слова Д.Павличка, Р.Братуня, Р.Кудлика, А.Дементьєва, В.Лучука, С.Пушика, Ю.Рибчинського, Б.Стельмаха (увійшли до збірок «Пісні», виданих 1977 і 1983 рр.; «Моя пісня», 1988р.; «Водограй», 1989 р.), а також до вистави «Прапорonoсці» за романом О. Гончара (пост. 1975 у Львівському українському драматичному театрі ім. М.Заньковецької, режисер - С.Данченко). Івасюк - ровесник Ліверпульської четвірки, що стала символом останньої половини ХХ ст. - ансамблю «Бітлз», який беззаперечно прийняв, як і більшість молоді 60-х рр., новітню форму музики. Маючи чітко виражену національну приналежність, Івасюк сприйняв ідею «Бітлз» творчо, переніс її на український ґрунт, поклав початок новій, названій молодіжною, музиці в Україні. І коли звучала «Червона рута», а згодом — «Водограй», які підхопив увесь світ (пісні виконували польською, чеською, грузинською, російською, японською ансамблі), стало зрозуміло: народилася новітня українська естрада. «Молодий митець був улюбленцем свого покоління. У творах композитора лунала музика, народжена красою людей, чарівністю дібров та синіх гір, які надихали його вразливе серце. Творче спілкування з Володимиром Івасюком було святом для виконавців його пісень, і я зазнала того щастя» (Софія Ротару). Загинув за нез'ясованих обставин у Брюховецькому лісі поблизу Львова. У Львові та в Кіцмані йому споруджено пам'ятник (скульптори Л. Яремчук, М. Посікара, 1990 р.). Пам'яті Івасюка присвячено фестивалі сучасної української пісні, популярної та рок-музики «Червона рута» (1989 р.), конкурс виконавців сучасної української естрадної пісні ім. В.Івасюка (з 1993 р.), конкурс юних композиторів та поетів «Мандрівний музика» (1997 р.),

Міжнародний фестиваль “Пісня буде поміж нас” (2003 р.),
рок-фестиваль “Володимир Івасюк: Модерн...” (2003 р.) .

ЛІТЕРАТУРА:

ІВАСЮК В. Водограй: Пісенник / Упоряд. Г.Я.Гембера.- К.: Муз. Україна.- 1989.- 127 с.

ІВАСЮК В. Моя пісня: Вокальні твори.- К.: Муз. Україна.- 1988.- 56 с.

ІВАСЮК В. Пісні: Для сольного та ансамбл. співу з ф-п / Вступ. слово С. Ротару.- К.: Муз. Україна.- 1983.- 168 с.

ІВАСЮК В. Пісні. - К., 1997.- 44 с. - текст парал. укр. та рос. мовами.

ВОЛОДИМИР Івасюк: Три п'єси для фортепіано / Упоряд., вступ. ст. О.Опанасюк.- Дрогобич: Вимір, 1998.- 16 с.

ПІСНІ Володимира Івасюка / Вступ. слово М.Мозгового.- К.: Укр. мистецький фонд ім. В.Івасюка.- 126 с.

* * *

ПРО присудження Державних премій України імені Т.Шевченка 1994 року: [Івасюку В.М.]: Указ Президента України // Культура і життя.- 1994.- 12 берез. (№11-12)

ІВАСЮК Володимир Михайлович // УЛЕ. В 5 т. / Редкол.; І.О.Дзевєрін (відп. ред.) та ін.- К., 1990.- Т.2: Д-К.- С.294

ІВАСЮК Володимир Михайлович // УСЕ / Гол. ред. ради чл.-кор. НАНУ М.Попович.- К., 1999.- С.544

ІВАСЮК Володимир Михайлович // Митці України: Енцикл. довід. / Упоряд. М.Г.Лабінський, В.С.Мурза, ред. А.В.Кудрицький.- К., 1992.- С.274-275

ІВАСЮК Володимир Михайлович // Мистецтво України: Біогр. довід. / Упоряд. А.В.Кудрицький, М.Г.Лабінський; За ред. А.В.Кудрицького.- К., 1997.- С. 272

ІВАСЮК В.М. // Підкова І.З., Шуст Р.М. Довідник з історії України: В 3-х т.- К., 1993.- Т.1.- С.221

МЕЛЬНИЧУК Б. Володимир Івасюк // Письменники Буковини другої половини ХХ століття: Хрестоматія. Ч. 2.- 2-е вид., доп. / Упоряд. Б.І.Мельничук, М.І.Юрійчук.- Чернівці, 2003.- С.704-708

ІВАСЮК Володимир Михайлович // Дуб Р.
Літературно-мистецька енциклопедія Кіцманщини.- 2-вид.
перероб. і доп.- Чернівці.- 1998.- С.17-18

ІВАСЮК Володимир // Іванюк М.
Літературно-мистецька Вишніччина.- Вишніця, 2001.- С.73-74

ГУСАР Ю. Зацвіла “Червона рута” // Гусар Ю. Зірки не
гаснуть.- Чернівці, 2003.- С.21-30

* * *

ІВАСЮК М. Елегії для сина: Поезії.- Ужгород: Карпати,
1991.- 124 с.; портр.

ІВАСЮК М. Монолог перед обличчям сина: [Повість] //
Мол. буковинець.- 1987.- 29 серп.; 5, 12, 17, 22, 24 верес.; 1, 6,
13, 17, 20, 22 жовт.; жовт.- 1988.- № 9.- С.19-60; № 10.-
С.18-63.; 3, 5, 14 листоп.; Барвисток: Літ. альманах. Вип. 7.-
Кіцмань, 1998.- С.19-21

ЛЕПША І. Життя і смерть Володимира Івасюка.- К.,
1994.- 127 с.

МАРУСИК Т. Володимир Івасюк в
культурно-мистецькому житті України // Четвертий
міжнародний конгрес Україністів (Одеса, 26-29 серп.) Доп. та
повідом. Ч.11. Історія ХХ ст.- Одеса.- К., Львів, 1999.-
С.584-588

МАСАН О. Чернівці: “Шлях через століття”: [Є про М. і
В.Івасюків] // Чернівці: 1408-1998.- Чернівці, 1998.- С. 65-66,
153-156

“ПРАПОРОНОСЦІ” (1975): [В.Івасюк як композитор
вистави] // Коломієць Р. Сергій Данченко. Портрет режисера в
інтер’єрі часу.- К., 2001.- С.34-35

ЧЕХОВСЬКИЙ І. А пісня залишається... // Масан О.,
Чеховський І. Чернівці: 1408-1998: Нариси з історії міста.-
Чернівці, 1998.- С.153-156

* * *

БАБУХ В. Лебедина “мелодія” В.Івасюка: [Про
невідомий твір] // Голос України. - 1994.- 26 листоп.

БАБУХ В. Як важко, брате мій, без тебе пісню колисати // Час.- 1999.- 5 берез. (ч.10).- С.1, 8; Голос України. - 1999.- 6 берез. (№ 42).- С.14

БАГРІЙЧУК І. Без нього всі скрипки мовчать... // Час.- 1999.- 14 трав. (ч.21).- С.1,8

ДЖУРАН В. Дві жовто-квітки батькової туги над осінню життя переплелись: [Розмова з М.Г.Івасюком про сина] // Голос краю.- 1994.- 5, 12 берез.

ДОБРЯНСЬКИЙ А. Гармонія правди і краси // Буковина.- 2001.- 8 черв.

ДОБРЯНСЬКИЙ А. Наша гордість, наш біль не вигойний // Буковина.- 1999.- 3 берез.; Буковина.- 2001.- 30 черв. (спецвип.).- С.4

КОСТРИЖ В. Вищу відзнаку – синові Буковинського краю: [Присуджено Держ. премію ім. Т.Шевченка] // Мол. буковинець.- 1994.- 6-12 лют.(№ 7).- С.5; Буковин. віче.- 1994.- 19 лют.; Укр. слово.- 1994.- 10 берез. (№ 10).- С.1; Уряд. кур'єр.- 1994.- 17 берез. (№ 42-43).- С.12

КОСТРИЖ В. На здобуття Шевченківської премії // Мол. буковинець.- 1994.- 6-12 лют. (№ 7).- С.5

КУДЛИК Р. "... До рівня вічних партитур..." // Літ. Україна.- 1988.- № 32.

ЛАЗАРУК М. Володимир Івасюк: Життя після смерті: [Розмова із сестрою композитора, канд. філолог. наук О.Івасюк] // Буковин. журн.- 1999.- Ч.1-2.- С.61-66

ЛАЗАРУК М. Черпав натхнення з рідних джерел: [Бесіда з М.Івасюком] // Молодь України.- 1988.- 9 квіт.

ЛЕПША І. Його пісня поміж нас // Культура і життя.- 1989.- 26 берез.

МАСЛЯНИЙ О. Співає Буковина: [Пісні В.Івасюка] // Жовтень.- 1987.- № 7.- С. 135-136

МАТВІЙЧУК А. Джерело Івасюкових пісень // Музика.- 1993.- № 5.- С.28-29

МИХАЙЛОВСЬКИЙ В. ...Світ мелодій, в якому хочеться вічно жити // Рад. Буковина.- 1989.- 19 берез.

НЕЧАЄВА П. Особистість, яку світ розуміє без перекладу: [50-років з дня народж.] // Доба.- 1999.- 26 лют. (№ 9).- С.13

НЕЧАЄВА П. Сузір'я пісень Володимира Івасюка // Чернівці.- 1999.- 26 лют. (№ 9).- С.1

ПОЛЩУК Т. Голгофа Івасюка Володимира // День.- 2001.- 27 квіт. (№ 77).- С.19

ХАЛАЇМ С. Його знають українці в цілому світі // Буковин. віче.- 1999.- 22 трав. (№ 38).- С.6

ЧАЙКА О. Володимир Івасюк. Повернення назавжди // Буковин. віче.- 1999.- 6 берез.

ЧАЙКА О. Спогад, що не поверне // Буковин. віче.- 1999.- 3 берез. (№ 19).- С.8

ЧЕХОВСЬКИЙ І. Пісенний Мойсей України // Чернівці.- 1991.- 29 берез.

ЩЕРБАНЮК Л. “Він міг би конкурувати з Мішелем Леграном і Джоном Ленноном...: [Огляд літератури, присвячений В.Івасюку] // Чернівці.- 2003.- 28 лют. (№ 9).- С. 13

* * *

ВОЛОДИМИР Івасюк. Життя, як пісня. Спогади та есе: Літературно-публіцистичне видання. / Упоряд. П.Нечаєва.- Чернівці: Букрек, 2003.- 216 с.: іл.

МАЗЕПА Л. Спогади про Володимира Івасюка // Мазепа Л. Сторінки музичного минулого Львова (з неопублікованого).- Львів, 2001.- С. 197-211

* * *

СЕЛЕЗІНКА В. Він завжди зі мною: [Спогади] // Буковин. віче.- 1999.- 3 берез.(№ 19).- С. 5

СЕЛЕЗІНКА В. Диво-квіти Володимира Івасюка // Молодь України.- 1971.- 11 верес.

ЧАЙКА О. Він – той, хто дивував: [Інтерв'ю з Л.Дутківським] // Буковин. віче.- 1999.- 3 берез. (№ 19).- С.6

НАЗАРІЙ Яремчук: “Володимир Івасюк – співець синіх гір” // Чернівці.- 2001.- 30 листоп.(№ 48).- С.10; 7 груд.(№ 49).- С.11

ЯРЕМЧУК Н. Спогади про Володимира Івасюка: Ескізи
// Буковин. журнал.- 2001.- Ч.3-4.- С.132-142; Буковин. віче.-
2001.- 1 груд. (№ 90).- С.2

* * *

ЛИЦАР української пісні Володимир Івасюк (1949-1979):
Бібліогр. покажч. Львів. ОЦНБ / Уклад.: Н.Письменна,
Т.Тараненко.- Л., 1999.- 19 с.

ПІСНЯ буде поміж нас: Біобібліогр. покаж.- Чернівці:
Зелена Буковина, 2004.

ЯРЕМЧУК НАЗАРІЙ НАЗАРОВИЧ

*(30.11.1951, с. Рівня Вижницького р-ну –
30.06.1995, м. Чернівці)*

Державна премія 1996 р. за концертну діяльність 1973-95 рр.

Естрадний співак (тенор), народний артист УРСР з 1987р. Початкову музичну освіту здобув у Л. Дутківського (керівник ансамблю «Смерічка» у Вижницькому палаці культури Чернівецької області). Закінчив 1975 р. Чернівецький університет (географічний факультет) та 1988 р. Київський інститут культури. 1970-1995 рр. - соліст вокально-інструментального ансамблю «Смерічка» Чернівецької філармонії. У репертуарі – українські народні пісні, твори композиторів В.Івасюка, П. Дворського, Л. Дутківського, О.Злотника, А.Кушніренка, І.Поклада, В. Ільїна, Г. Татарченка на вірші А. Демиденка, Ю. Рибчинського, В. Герасимова, В. Крищенко та ін. Серед популярних пісень, виконуваних Яремчуком, були «Червона рута» (виконував у дуеті з В.Зінкевичем), «Стожари», «Черешневий гай», «Гай, зелений гай», «Море кохання», «Я тебе малюю», «Золотоволоска», «Маки для сина», «Лелеки з України», «Запорозькі козаки», «Вогонь твоїх очей», «Родина», «Водограй», «Смерекова хата», «Реквієм», «Пісня буде поміж нас», «Зачаруй», «Я забуду», «Свічка», «Я піду в далекі гори»,

які збагатили пісенну скарбницю українського народу, стали своєрідним символом нашого часу – часу становлення молодії держави. До «Смерічки» Яремчук прийшов у 16 років і до 1995 р. його м'який, оксамитовий голос був своєрідною візитною карткою ансамблю. Перша його сольна платівка - «Незрівнянний світ краси» (за назвою пісні Л. Дутківського). «Пісня для мене – це все. Це вираження людських почуттів. Без пісні я не уявляю свого життя. Цим почуття пронизано все: моя родина, друзі, колеги по роботі, творчості. Тому пісня завжди з нами. Кожний теплий прийом знімає втому, адже людина щаслива тим, що приносить радість людям, дарує їм задоволення. Хочу співати для вас гарних пісень, що западають в душу, в пам'ять серця, несуть гарні думки, зачаровують красою мелодій» (Н.Яремчук). Пісні Яремчука записані на відео- і аудіокасетах, платівках, кінофільмах «Червона рута», «Стартує пісня», «Співає «Смерічка», «Ти плюс я — весна», «Через десять років». Яремчук на конкурсі Міжнародної естрадної пісні «Братиславська ліра» (1981) завоював три нагороди – головний приз слухачів, призи ЦК комсомолу Словаччини і за артистизм; дипломант Всесоюзного фестивалю молоді і студентів у Москві (1985).

ЛІТЕРАТУРА:

СПІВАЄ Назарій Яремчук: Збірка пісень рад. композиторів / Упоряд. А.В.Ануфрієнко.- К.: Муз. Україна, 1987.- 56 с.

* * *

ЯРЕМЧУК Н. Дитинство. Щоденники // Буковин. віче.- 2001.- 1 груд.

ЯРЕМЧУК Н. Щоденники // Буковин. журн.- 2001.- Ч. 3-4.- С.125-131

* * *

КИБІЧ Я.В. Назарій Яремчук.- Чернівці: Прут, 2003.- 328 с.: іл.

“Я ЛЮБИВ вас усіх. Та найбільше любив Україну”.- Коломия: Вік, 1996.- 80 с.

ЯРЕМЧУК Н. Спогади про Володимира Івасюка. Ескізи
// Буковин. журн.- 2001.- Ч. 3-4.- С.132-142

* * *

ЯРЕМЧУК Назарій Назарович // УСЕ / Гол. ред. чл.-кор.
НАНУ М.Попович.- К., 1999.- С.1549

ЯРЕМЧУК Назарій Назарович // Митці України: Енцикл.
довідник / За ред. А.В.Кудрицького.- К., 1992.- С.678

ЯРЕМЧУК Назарій Назарович // Мистецтво України:
Біогр. довідник / За ред. А.В.Кудрицького.- К., 1997.- С.679

ЯРЕМЧУК Н. // Іванюк М. Літературно-мистецька
Вижниччина: Біобібліогр. довідник.- Вишніця, 2001.-
С.207-208

ГУСАР Ю. “Копав, копав криниченьку” // Гусар Ю. Зірки
не гаснуть.- Чернівці, 2003.- С.87-92

* * *

ДЕРЖАВНА премія – Назарію Яремчуку:
[ім. Т.Г.Шевченка (помертньо)] // Чернівці.- 1996.- 8 берез.
(№ 10).- С.3; Голос краю.- 1999.- 12 берез.

ПРО присвоєння працівникам мистецтв почесного
звання заслуженого артиста Української РСР: [Яремчук Н.Н.]:
Указ Президії Верховної Ради Української РСР. 20 жовт. 1978р.
№ 3930-IX // Відомості Верховної Ради Української РСР.-
1978.- № 44.- С.681-682

ПРО присвоєння тт. Бойку В.І. і Яремчуку Н.Н.
почесного звання народного артиста Української РСР: Указ
Президента Верховної Ради Української РСР 24 груд. 1987 р. №
5092-XI // Відомості Верховної Ради Української РСР.- 1988.-
№ 1.- С.37-38

* * *

БАБУХ В. Назарій Яремчук: “Мучусь і вірю: зійде
зірниця” // Голос України.- 1995.- 4 листоп. (№ 211).- С.7

БАБУХ В. Поклав талант на вівтар України // Буковин.
віче.- 1995.- 8 лип.

БАБУХ В. Співав Назарій у чорнобильському пеклі //
Час.- 1996.- 26 квіт. (№ 18).- С.1

БІЛЕЙЧУК Б. Життя у пісні // Укр. культура.- 1995.- № 9-10.- С.17

ВАЩЕНКО О. Пішов у синє небо він... // Україна молода.- 1999.- 8 верес. (№ 166).- С.12

ВИШНЕВСЬКА М. Назарій Яремчук: особистість і творчість // Укр. культура.- 2001.- № 9-10.- С.40-41

ВИШНЕВСЬКА М. Назарій Яремчук: “Телебачення – феномен епохи”: [Інтерв’ю 1990 р.] // Буковин. віче.- 2000.- 10 черв. (№ 45).- С.3

“ВІН так співав, що крилами йому став голос” // Україна молода.- 1996.- 2 лип. (№ 60).- С.6

ГАВРИЛАШ О. Він так співав, що крилами йому став голос: [Сценарій про Н.Яремчука] // Крайова освіта.- 2003.- 14 листоп. (№ 42).- С.9

ДВОРСЬКИЙ П., Злотник О. “Така печаль огорне душу, коли збагнеш ти, що Яремчука нема” // Голос краю.- 1999.- 26 лют.

ДЖУРАН В. На тихім-тихим березі печалі... // Голос краю.- 1998.- 26 черв. (№ 26).- С.2

ДЛЯ тих, хто пам’ятає... // Україна.- 2001.- № 11.- С.3

Є веб-сторінка Яремчука: [В Інтернеті, яку зробив Укртелеком: [www. Yaremchuk. cv. ua](http://www.Yaremchuk.cv.ua)] // Чернівці.- 2001.- 7 груд. (№ 49).- С.3

КИБІЧ Я. “А голос твій, мов діаманти-роси...” // Вижн. обрії.- 1998.- 28 листоп. (№ 93-94).- С.6

КИБІЧ Я. “Я найбагатший спадок маю...”: [Про батьків] // Вижн. обрії.- 2001.- 11 жовт. (№ 81-82).- С.3

КОРОТКИЙ, але яскравий шлях: [Життєпис] // Час.- 1996.- 29 листоп. (ч.49).- С.3

КРИЩЕНКО В. Його зірка високо в небі // Дзеркало тижня.- 1998.- 31 жовт. (ч.44).- С.16

КРИЩЕНКО В. Скотилася сльоза верховинська // Молодь України.- 1998.- 27 жовт.

ЛАЗАРУК М. Назарій Яремчук, якого ми не знаємо // Чернівці.- 2002.- 11 січ. (№ 2).- С.11

ЛАЗАРУК М. “Найбільша провина моя” // Буковин. журн.- 2001.- Ч. 3-4.- С.123-124

ЛЕБІДЬ О. “Де ж ви, козаченьки?” // Мол. буковинець.- 1990.- 16-22 трав. (№ 51).- С.1.2.- (Рок-ательє).

ЛЕБІДЬ О. “Назарові боліло не раз: [Спогади В.Зінкевича, Л.Дутківського] // Чернівці.- 1996.- 5 лип.(№ 27).- С.1,3

ЛЕБІДЬ О. “Пісня, як і хліб, потрібна людям”: [Розмова з Л.Дутківським] // Чернівці.- 1996.- 28 черв. (№ 25).- С.4

ЛІФАНТИЙ Р. Бо людям він співав // Сільський час.- 1998.- 4 груд. (№ 17).- С.8

МИХАЙЛОВСЬКИЙ В. Рідна пісня запліта розмову // Рад. Буковина.- 1990.- 21 груд.

МОКРЕНКО А. Про естраду, Назарія та інших // Культура і життя.- 2002.- 20 берез.

НАЗАРІЙ Яремчук // Вісник книжкової палати.- 2002.- № 10.- С.43

НЕВЖЕ нас зловісна історія нічому не навчила? Із щоденника Назарія Яремчука // Укр. слово.- 1996.- 14 берез. (ч.11).- С.5

ОРДЕН – співакові: [Дружби народів] // Рад. Буковина.- 1986.- 16 берез.

ПОЗНЯК Н. Атлант, який тримав на собі пісню // Україна молода.- 2001.- 29 листоп. (№ 221).- С.11

СВИТЯЗЬ О. “На противагу кулям – пісня!”: [Інтерв’ю з Н.Яремчуком про поїздку в ДРА] // Мол. буковинець.- 1987.- 3 жовт.

СПИВАК від Бога: [Сторінки біографії] // Чернівці.- 2001.- 9 листоп. (№ 45).- С.11

ФЕЩУК Н. Світ без тебе – світ з тобою: [Про навчання в ЧНУ] // Чернівці.- 2001.- 30 листоп. (№ 48).- С.11

ФЕЩУК Н. “Я іду – молодий, як тоді...” // Чернівці.- 2001.- 12 січ. (№ 2).- С.12

ЯРЕМЕНКО Я. “Я на світі прожив, наче спалах зорі на світанні, наче крапля роси, наче крик журавля – тільки мить...” // Вижн. обрії.- 1996.- 29 черв.

ЯРЕМЧУК Д. Слово про брата // Мол. буковинець.- 1996.- 15 берез. (№ 12).- С.5

ЯРЕМЧУК Д. Співак від Бога: (сторінки біографії): [Н.Яремчук] // Чернівці.- 2001.- 16 листоп. (№ 46).- С.10; 23 листоп. (№ 47).- С.11; 30 листоп. (№ 48).- С.10

ЯРЕМЧУК К. Останній вальс: [Спогади сестри] // Вижн. обрії.- 2001.- 30 листоп. (№ 95-96).- С.4

ЯРЕМЧУК Назарій Назарович: Літ.-мист. енциклопедія Буковини // Буковина.- 2001.- 17 січ.

* * *

ЦУРКАНОВИЧ А. Перші кроки музею Назарія Яремчука // Буковина – невід’ємна частина України: // Буковина – невід’ємна частина України: Матер. III наук.-практ. конферен. з циклу “Туцули Буковин. краю: реалії, проблеми, перспективи розвитку”.- Вижниця, 1997.- С.133-136

* * *

БАБУХ В. Господь прийняв його, бо людям він співав: [Відкриття дошки Н.Яремчука, автори І.Салевич та А.Присяжнюк] // Чернівці.- 1995.- 1 груд. (№ 50).- С.3; Час.- 1995.- 6 груд. (ч.51).- С.4

ВОРОНІЮК В. Ангел несе йому лавровий вінок: [Пам’ятник на могилі в Чернівцях] // Буковин. віче.- 1998.- 5 груд. (№ 96-97).- С.1

ВУЛИЦЯ імені Яремчука // Буковин. віче.- 1995.- 12 лип.; Чернівці.- 1995.- 14 лип. (№ 29).- С.2

ГАЛИЦЬ Г. “Єдність” починає з гір: [Музей в с. Рівня Вижн. р-ну] // Час.- 2000.- 7 лип. (ч.26).- С.3

ГІЛЯРЕВИЧ З. Маємо власний музей: [У шк. в с.Шишківці Вижн. р-ну] // Вижн. обрії.- 1999.- 10 груд. (№ 99-100).- С.2

ГУСАР Ю. Талант, загашений Колимою: [Про мемор. дошку і пам’ятник у Чернівцях] // Чернівці та чернівчани.- 2000.- 8 верес. (№ 34).- С.3

ДАРИНА Яремчук: Музей Назарія – моя мрія: [м. Чернівці] // Посеред тижня.- 1998.- 22 трав. (№ 7).- С.1

ДЖУРАН В. Біля смерічок зупинився Назарко: [Погруддя в шк.-інтернаті, м. Вижиця] // Голос краю.- 2000.- 8 груд. (№ 50).- С.4

КОЗАК Б. Ім'ям співака названо вулицю: [У Вашківцях Вижиц. р-ну] // Армія України.- 1996.- 21 берез.

НАЗАРІЯ Яремчука вшановано в Румунії: [Відкрито мемор. дошку] // Голос України.- 1995.- 26 жовт. (№ 203).- С.4

ПАМ'ЯТНИК Назарію Яремчуку у Вижиці // Вижиц. обрії.- 2000.- 24 листоп. (№ 93-94).- С.1; Буковина.- 2000.- 29 листоп. (№ 9).- С.1; 1 груд. (№ 92).- С.1; Мол. буковинець.- 2000.- 8-14 груд. (№ 50).- С.6

СТВОРЕНО обласний мистецький фонд імені Назарія Яремчука // Буковина.- 1995.- 9 серп.; Буковин. віче.- 1995.- 9 серп.; Чернівці.- 1995.- 11 серп. (№ 33).- С.2; Час.- 1996.- 23 лют. (ч.9).- С.6

ТУЗ Д. Яремчук вдома...: [На околиці Рівні Вижиц. р-ну родинну садибу Н.Яремчука названо його іменем, на рай. будинку нар. творчості відкрито мемор. дошку з барельєфом] // Робітн. газ.- 1996.- 11 січ.

* * *

СПИВЕЦЬ Буковинського краю (До 45-річчя з дня народження Н.Яремчука): Бібліогр. покажчик.- Чернівці, 1996.- 30 с.: іл.

ШКУРГАН АНДРІЙ СЕМЕНОВИЧ

(27. 11. 1961, м. Самбір Львівської області)

Національна премія 2000 р. за концертні програми 1995-1999 рр.: «Вокальні твори М. Лисенка на вірші Т Шевченка». «Україна музична: вчора і сьогодні» (твори українських композиторів та українські народні пісні), «Андрій Шкурган - «Вердівський голос» (сцени та арії з класичних опер), «Вокальні твори слов'янських композиторів» (С. Монюшка, Ф Шопена, А. Дворжака, П. Чайковського та ін.).

Співак (баритон), заслужений артист України з 1998 р. Навчався 1978-1982 рр. у Чернівецькому університеті (факультет прикладної математики). Закінчив 1989 р. Львівську консерваторію ім. М. Лисенка (тепер - Вищий музично-драматичний інститут ім. М.Лисенка; класи - солоспіву в І. Кушлера, камерного співу - З. Максименко, оперного співу - О. Грицака, акторської майстерності - О. Гая). З 1990 р. вдосконалював майстерність співу у свого батька Семена Шкургана (професора Краківської музичної академії), 1995 р. - у відомого датського професора Андре Орловітца (в минулому - учня відомого італійського співака Маріо дель Монако). З 1991 р. Шкурган - соліст Чернівецької філармонії, співав за контрактами в оперних театрах Європи та США. З 1995 р. Шкурган - провідний соліст Національної опери Польщі у Варшаві. Виступав у Ризі, Копенгагені (Датська королівська опера), США (Мічиган-опера, «Метрополітен-опера»), виступав в окремих виставах Національної опери України (Київ), з сольними концертами в Україні. Серед оперних партій: король Роджер («Король Роджер» К.Шимановського, США, 1992), Амонасро («Аїда» Дж. Верді, Польща, Німеччина, 1993), Ренато («Бал-маскарад» Дж. Верді, Польща, 1993), Жорж Жермон («Травіата» Дж. Верді, Львів, 1998-99; Голландія, 1992; Польща, 1992, 1994-95; Росія, 1997), Граф ді Луна («Трубадур» Дж. Верді, Польща, 1994-95), Родріго ді Поза («Дон Карлос» Дж. Верді, Польща, 1995), Набукко («Набукко» Дж. Верді, Польща. Німеччина, 1994, 1999; Німеччина, Люксембург, Бельгія, Польща, 1995), Карл V («Ернані» Дж. Верді, Польща, 1995), Ріголетто («Ріголетто» Дж. Верді, Польща. 1995, 1996; Латвія, 1997), Форд («Фальстаф» Дж. Верді, Данія, Королівська опера, 1996), Онегін («Євгеній Онегін» П. Чайковського, Львів, 1989), Мазепа («Мазепа» П. Чайковського, Польща, 1996; Київська Національна опера України, 1997). Валентин («Фауст» Ш.Гуно, Польща, 1993-94), Ескамільо («Кармен» Ж. Бізе, Польща, Франція, Мартініка, 1991; Німеччина, 1993; Польща, 1995-96;

Латвія, 1997; Голландія, 1998, Польща, 1999), Князь Ігор («Князь Ігор» О. Бородіна, Польща, 1994), Афрон («Золотий півник» М. Римського-Корсакова, Польща, 1993), Фігаро («Севільський цирульник» Дж. Россіні, Польща, Німеччина 1992), Шарплес («Мадам Баттерфляй» Дж. Пуччіні, Польща, 1999), Еціо («Аттіла» Дж. Верді), Гульєльмо («Так чинять всі» В.-А. Моцарта), Скарпіо («Тоска» Дж. Пуччіні), Роберт («Іоланта» П. Чайковського), Януш («Галька» С. Монюшка, Польща, 1999), Мечнік, Станіслав («Зачарований замок», «Вербум мобіле» С. Монюшка); арії з опер, кантат, ораторій: речитатив Ксеркса, Дордануса («Ксеркс», «Амадіс» Г.Генделя), арія Еола з кантати № 205 («Умиротворений Еол» Й.-С. Баха), арієтта, речитатив та арія Сімома з ораторії «Пори року» Й. Гайдна), арія з пасторальної кантати Г. Перселла «Німора і пастух», арія з кантати Дж. Каріссімі «Вікторія», серенада і арія Дон Жуана («Дон Жуан» В. А. Моцарта), пісня Петера з опери «Ганс і Грета» Е. Хумпердінга, арія Палі Роча («Циган-прем'єр» І.Кальмана), каватина Султана («Запорожець С Гулака-Артемівського»), арія Остапа («Тарас Бульба» М. Лисенка), пісні Миколи і Виборного («Наталка Полтавка» М.Лисенка), дві арії Мартина («Милана» Г.Майбороди), балада Гната («Назар Стодоля» К. Данькевича), аріозо Мізгіря, Венедеського гостя, арія Королевича («Снігуронька», «Садко», «Царева наречена», «Кошій Безсмертний» М. Римського-Корсакова, епіталама Віндекса, романс і арія Демона («Нерон», Демон» А. Рубінштейна), балада Томського («Пікова дама» П. Чайковського) та ін.; романси і пісні з циклу «Зимовий шлях», «Серенада», «На Рейні» Ф. Шуберта, «Виказана таємниця», «У саяві теплих травневих днів», «Я не серджусь», цикл «Бідний Петер» Р. Шумана, «Серце поета» Е. Гріга, «Розмова», «Дві зорі», «Козак», «Чари» С. Монюшка, «Вояк», «Дві смерті» Ф. Шопена, «Думка», «Огні горять» С. Воробкевича, «Тост до Русі» М. Вербицького, «Рідний краю» В. Матюка, пісні та романси С. Рахманінова, С. Танєєва, І. Карабиця, О Білаша, Г. Гаврилець, Л. Дичко, П. Майбороди, Д. Клебанова, Ю.

Ржавської, Б. Фільц, Б. Янівського. Понад 300 українських народних пісень в обробках різних композиторів. У репертуарі Шкургана 52 композиції на слова Т.Шевченка: «На вгороді коло броду», «Садок вишневий коло хати», «Ой чого ти почорніло», «Минають дні», «Огні горять», «Не женися на багатій», «Реве та стогне Дніпр широкий», «Ой крикнули сірі гуси», «У тієї Катерини», «Ой я свого чоловіка», «Доля», «Понад полем іде» («Косар»), «Учітеся, брати мої», «Чого мені тяжко», «Єсть на світі доля», «Гомоніла Україна», «Мені однаково», «Свято в Чигирині», «Гетьмани, гетьмани», «Ой Дніпре мій, Дніпре» (спів Яреми із поеми «Гайдамаки»), «Тече вода з-під явора» (дуєт), «Б'ють пороги» - кантата (всі три сольні партії - за тенора, баритона і баса); М. Лисенка, «Заповіт» К. Стеценка, «Утоптала стежечку», «Три шляхи», «Зоре моя вечірняя», «Зацвіла в долині» Я. Степового, «Така її доля» В. Заремби, «У гаю. гаю» (спів Яреми із поеми «Гайдамаки») Д. Сочинського, «Огні горять» О. Карпатського (вільна обробка із С Воробкевича). «Зоре моя вечірняя» В. Уманця, «Реве та стогне Дніпр широкий» В Косенка, «За байраком байрак» С. Людкевича, «Давно те минуло» (уризок із поеми «Гайдамаки»), «Сонце заходить» А Кос-Анатольського, «Наш отаман Гамалія» (балада Гната із опери «Назар Стодоля») К. Данькевича, «Думи мої» М. Вериківського, «Та забіліли сніги» П. Майбороди, «Неначе степом чумаки» Д. Клебанова, «Од села до села» Ю. Мейтуса, «Летить галка через балку» М. Васильченка, «Ой чого ти, тополенько, не цвітеш», «По діброві вітер виє», «Защебетав соловейко», «Не щебече соловейко», «Така її доля», «Плавай, плавай, лебедонько» Г. Верьовки, обробки Л. Ржецької, Я. Сичова, К. Скорохода. Екстерном закінчив філологічний факультет Варшавського університету. Працює також перекладачем. Переклав на українську мову сценарій фільму «Нелегке братерство» (про війну 1920, союз Пілсудського й Петлюри), брав участь у створенні кінофільму «Вогнем і мечем» (дублював українських героїв, котрих грали польські актори). Лауреат конкурсів ім. С. Крушельницької в рамках

1-го фестивалю оперного мистецтва ім. С. Крушельницької (Львів, 2-га премія, 1988), всеукраїнського конкурсу ім. М. Лисенка (Київ, 3-тя премія, 1988), 4-го конкурсу вокалістів імені А. Сарі. (Польща, 1-ша премія; три спец. премії, 1991); перемога на конкурсі співаків на роль Короля Роджера у Мічиган-опера та Грейт Баффоло-опера компанії (США) і контракт на цю роль на 1992; лауреат 37-го Міжнародного конкурсу у Тулузі (Франція, Гран-прі, 1991), Кубок президента Франції (1991). Шкурган відібраний із 1500 співаків США, Канади, Південної Америки, Європи і допущений до участі у півфіналі конкурсу ім. Лучано Паваротті. Учасник заключного концерту Європейського півфіналу (Модена, Італія, 1991), 1-го Міжнародного конкурсу вокалістів ім. С. Монюшка (Польща, 2-га премія, 1992), 5-го конкурсу опер. співаків ім. А. Дідура (Польща. 1-ша премія і 4 спеціальні призи, медаль Всепольського товариства «Артистів-музикантів», 1994), 3-го Міжнародного вокального конкурсу ім. Міріам Хелін (Гельсінкі, Фінляндія, 4-та премія. 1994), Міжнародного конкурсу італійської оперної арії (І. Честеллі) у Берліні (3-я премія, 1996), Міжнародного конкурсу європейських співаків ім. Лаурітца Мельхіора у Копенгагені під заступництвом королеви Данії Маргрете II (1-а премія, 1996), 24-го міжнародного конкурсу «Вердівські голоси» (Буссето, Італія, 3-я премія, титул «Вердівський голос», 1996), 15-го міжнародного конкурсу оперних співаків «Бельведер» (Відень, Австрія, 3-я премія, 1996).

ЛІТЕРАТУРА:

ГУСАР Ю. “Я – син свого народу” // Гусар Ю. Зірки не гаснуть.- Чернівці, 2003.- С.67-76

МАЙДАНСЬКА С. Чари вердівського голосу // Національна премія: перші лауреати.- К., 2000.- С.62-67

РОМАНЕЦЬ О. Андрій Шкурган // Від гімназії до колегіуму. До 100-річчя середньої загальноосвітньої школи на Буковині.- Чернівці, 1996.- С.25

* * *

УКРАЇНА. Президент (1994 р.- Л.Д.Кучма) Про присудження Національної премії України імені Тараса Шевченка: [Шкургану А.С., артисту, за концертні програми 1995-1999 рр.]: Указ Президента України від 9 берез. 2000 р. № 396/2000 // Уряд. кур'єр.- 2000.- 11 берез. (№ 45).- С.2; Голос України.- 2000.- 11 берез. (№ 43).- С.6

АНДРІЙ Шкурган – заслужений артист України // Час.- 1998.- 25 верес. (ч.39).- С.1

АНДРІЙ Шкурган знову лауреат: [Міжнар. конкурсу оперного співу в Німеччині] // Буковина.- 1996.- 30 берез.

АНДРІЙ Шкурган кращий у світі // Час.- 1996.- 5 квіт. (ч.15).- С.1

АНДРІЙ Шкурган – орденоносець: [Орден Миколи Чудотворця] // Мол. буковинець.- 2000.- 28 квіт.- 4 трав. (№ 18).- С.3

АНДРІЙ Шкурган: “Хочеться бути потрібним цій землі і цим людям: [Інтерв'ю / Зап. В.Стефанець] // Доба.- 2001.- 6 лип. (ч.28).- С.6

БАБУХ В. Андрій Шкурган – людина року // Час.- 1995.- 1 груд. (Ч.50).- С.2

БАБУХ В. Вознесіння Мазепи на польській сцені // Час.- 1996.- 1 берез. (№ 10).- С.5

БАБУХ В. Знову з нагородою: [На конкурсі “Вердівські голоси”] // Голос України.- 1996.- 19 лип. (№ 132).- С.5

БАБУХ В. Тріумф золотого голосу України // Чернівці.- 2002.- 22 берез. (№ 12).- С.8

БАБУХ В. У першій скрипки Хорватії – Буковинське коріння // Час.- 1998.- 11 груд. (ч.50).- С.10

БІЛАН А. Ім'я, яке стало символом // Укр. культура.- 2000.- № 1.- С.20-21

БОЙКО Т. Благодійний баритон // Україна молода.- 2000.- 9 лют. С.2

ВИШНЕВСЬКА І. Знову Андрій Шкурган: [Переможець на конкурсі “Бельведер” в Австрії] // Нова буковин. газ.- 1996.- 19 лип. (№ 27).- С.3

ВІДЗНАЧЕННЯ: [Звання засл. арт. України присвоєно А. Шкургану] // Буковина.- 1998.- 26 верес.

ГОЛОД Г. “Вердівський голос” Андрія Шкургана знову зачарував столицю // Доба.- 2000.- 25 лют. (ч.9).- С.5

ГУСАР Ю. “Європа не має такого баритона, Америка – теж” // Чернівці.- 2001.- 18 трав. (№ 20).- С.12; Правдивий поступ.- 2001.- листоп. (№ 21).- С.3

ДЗЮБА І. Висока планка Шевченківської премії // Дзеркало тижня.- 2000.- 1 квіт. (№ 13).- С.11

З ПОТОКУ життя: [Про присвоєння премії Т.Шевченка] // Буковин. журн.- 2000.- Ч. 1-2.- С.179

ІСАЧЕНКО Л. Бельведер. З вершин і низин // Уряд. кур’єр.- 1997.- 12 квіт. (№ 67-68).- С.10

ЙОМУ аплодує Європа // Україна.- 1998.- № 3-4.- С.35

КОБЕВКО П. Андрій Шкурган – український геній зі світовим ім’ям // Час.- 1996.- 22 берез. (ч.13).- С.5

КОШМАН В. Буковинського співака вітала королева Данії // Буковина.- 1996.- 12 черв.

КОШМАН В. Десять перемог, десять лауреатських звань // Музика.- 1996.- № 5.- С.32

КОШМАН В. Новина з Італії // Буковин. віче.- 1996.- 10 лип.

КУШНІРЕНКО А. Андрій Шкурган: зрілість “Вердівського голосу” // Доба.- 1999.- 19 листоп. (ч.47).- С.5

МАЙДАНСЬКА С. Співучий докір нашій меншовартості // Демокр. Україна.- 2000.- 17 лют.

МАЙДАНСЬКА С. Я стверджуюсь, я утверджуюсь // Культура і життя.- 1997.- 31 груд. (№ 52).- С.2

МАКАРЕНКО Ж. Знову – перемога! : [На Міжнар. конкурсі опер. співаків у Польщі] // Буковина.- 1994.- 4 черв.

МАРУСИК Т. Андрій Шкурган: Соромно не бути собою // Дзеркало тижня.- 2000.- 18 листоп. (№ 20).- С.16

МИХАЙЛОВСЬКИЙ В. У рідному краї і серце співає // Буковина.- 1996.- 20 трав.

МОРГУН Т. Україно, світку ти наш! // Культура і життя.- 2000.- 25 листоп. (№ 3).- С.12

ПОЛІЩУК Т. Лірик – прагматик Андрій Шкурган // День.- 2001.-17 січ. (№ 9).- С.5

ПУСТЕЛЬНИК Л. “Вердівський голос” з Чернівців знають у світі, бо в Україні його слухати не хотіли // Політика і культура.- 2000.- № 1.- С.54-55

ПУСТЕЛЬНИК Л. Київський тріумф Андрія Шкургана // Мол. буковинець.- 1997.- 12 груд. (№ 86).- С.11

ПУСТЕЛЬНИК Л. “Хворостовському треба повчитися”, - переконалися столичні метри, почувши спів Андрія Шкургана: [В Київ. Нац. філармонії] // Мол. буковинець.- 2000.- 4-10 лют. (№ 6).- С.13

СВІТЛИК Л. Тулуза аплодує буковинцю // Буковин. віче.- 1991.- 3 жовт.

СЕЛЕЗІНКА В. Андрій Шкурган був найкращим: [На Міжнар. конкурсі вокалістів у м. Новий Нонч (Польща)] // Мол. буковинець.- 1991.- 29 черв. (№ 26).- С.8

СЕНЧИК О. Оздоба світової сцени... // Буковина.- 1998.- 28 листоп.

ТЕРЕЩЕНКО А. Українська зірка на Західному небосхилі // Уряд. кур'єр.- 2000.- 12 лют. (№ 27).- С.9

ЧАЙКА О. З піснею України // Буковин. віче.- 1993.- 28 лип.

ЧАЙКА О. Щасливий бал у Ади Сарі // Рад. Буковина.- 1991.- 20 черв.

ЧЕРГОВА висота Андрія Шкургана: [На Копенгагенів. Міжнар. конкурсі вокалістів ім. Л.Мельхіора] // Чернівці.- 1996.- 7 черв. (№ 23).- С.1

ЧЕРНІВЧАНИ у Франції: [На конкурсі у Тулузі] // Чернівці.- 1991.- 11 жовт. (№ 42).- С.5

ЧЕРНЯК Л. Андрій Шкурган – один із кращих баритонів світу – став лауреатом Національної премії ім. Т.Шевченка // Буковина.- 2000.- 15 берез. (№ 20).- С.1

ЧЕРНЯК Л. Андрій Шкурган і Сергій Стадлер – феноменальний мистецький дует // Буковина.- 2000.- 1 берез. (№ 16).- С.2

ЧЕРНЯК Л. Андрій Шкурган: “Найбільшою нагородою для мене... є Незалежність України” // Буковина.- 2001.- 24 серп. (№ 64).- С.3; 29 серп. (№ 65).- С.3

ЧЕРНЯК Л. “Здолаю, бо йду...”: [Інтерв’ю із співаком] // Буковина.- 1999.- 24 листоп. (№ 94).- С.3

ШКУРГАН А. “Я не народний артист – я артист українського народу”: Інтерв’ю / Вів А.Марусик // Сучасність.- 2001.- № 1.- С.143-148

ЮРІЙ Т. Андрій Шкурган: “Горжусь тим, що на честь моєї перемоги піднімали український прапор” // Доба.- 1999.- 5 листоп. (№ 45).- С.6

СПИСОК

лауреатів Національної Шевченківської премії, які пов'язані з Буковиною

Андріяшик Роман Васильович (09.05.1933 р., с. Королівка, тепер Борщівського р-ну Тернопільської обл. – 2000) – український письменник, отримав премію в 1998 році за роман “Сторонець”, присвячений Ю.Федьковичу.

Гусельникова Тамара Валентинівна (23.09.1940 р., м. Борзя Читинської обл. РФ) – архітектор-реставратор, отримала премію 1981 року. Приймала участь в реставруванні Чернівецького українського музично-драматичного театру ім. О.Кобилянської (пам'ятки архітектури 19-20 ст.).

Дзюба Іван Михайлович (26.07.1931 р., с. Миколаївка, тепер Волноваського р-ну тепер Донецької обл.) – літературознавець. Премію отримав в 1991 році за серію публіцистичних виступів “Бо то не просто мова, звуки...”, статті “Україна і світ”, “Чи усвідомлюємо національну культуру як цілісність?”. Ряд статей присвятив творчості О.Кобилянської.

Дмитренко Олексій Максимович (30.03.1940 р., с. Решетилівка, тепер Полтавської обл.) – письменник. Державну премію отримав у 1987 році за художньо-документальну повість “Лист”. Він досліджував творчість співака і композитора Павла Дворського в статті “Золотий сонях Буковини”.

Зінкевич Василь Іванович (01.05.1945 р., с. Васильківці Хмельницької обл.) – український естрадний співак, лауреат Державної премії України у 1994 році за концертні програми останніх років. У 1962 році вступив на відділ художньої обробки металу Вишницького училища прикладного мистецтва. З 1968 року соліст і художній керівник Вишницького самодіяльного вокально-інструментального ансамблю “Смерічка”. З кінця 1968 до 1973 року керував Вишницьким самодіяльним ансамблем танцю “Смеречина”. З 1973-1975 рік – соліст вокально-інструментального ансамблю “Смерічка” у Чернівцях.

Зноба Валентин Іванович (10.01.1929 р., смт. Софіївка Дніпропетровської обл.) – скульптор. Премію отримав у 1996 році за створення скульптурних композицій на тему Великої Вітчизняної війни. Автор скульптурного портрету співака Дмитра Гнатюка та космонавта Леоніда Каденюка.

Івченко Віктор Іларіонович (22.10.1912 р., м. Богодухів Харківської обл. – 06.11.1972 р., м. Київ) – кінорежисер. Премію отримав у 1967 році за фільм “Гадюка”, який знімався в м. Чернівці.

Ілленко Юрій Герасимович (09.05.1936 р., м. Черкаси) – кінорежисер. Премію отримав у 1991 році як оператор за фільм “Тіні забутих предків”, який знімався в Чернівцях.

Кадочнікова Лариса Валентинівна (30.08.1937 р., м. Москва) – актриса. Премію отримала у 1991 році за образ Марії у фільмі “Тіні забутих предків”, який знімався у Чернівцях.

Комарницький Антон Аполінарійович (06.10.1923 р., с. Оринин Кам'янець-Подільського р-ну Хмельницької обл. – 12.11.1995 р., м. Київ) – кіносценарист. Премію отримав у 1986 році як автор сценаріїв за повнометражні документальні фільми “Командарми індустрії”, “Толовуючий корпус”, “Стратеги науки” Української студії хронікально-документальних фільмів.

Консулов Анатолій Дмитрович (31.10.1924 р., м. Київ – 05.06.1989, м. Львів) – архітектор. Премію отримав у 1978 році за пам'ятник бійцям Першої Кінної армії в смт. Олесько Бузького р-ну Львівської обл. Він архітектор пам'ятника Хотинським повстанцям у 1919 році в м. Хотині (1978).

Костенко Ліна Василівна (19.03.1930 р., м. Ржищів Київської обл.) – поетеса, громадський діяч. Премію отримала у 1987 році за історичний роман у віршах “Маруся Чурай”, збірку поезій “Неповторність”. У 1948 році навчалася у Чернівецькому університеті. 4 липня 2002 року їй присвоєно почесне звання “Доктор Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича”.

Мельничук Тарас Петрович (20.08.1939 р., с. Уторопи Косівського р-ну Івано-Франківської обл. - 29.03.1995 р.,

с. Уторопи Косівського р-ну Івано-Франківської обл.) – поет. Премію отримав у 1992 році за збірку поезій “Князь Роси”. З 1958 р. навчався в Чернівецькому університеті. Працював в редакціях газет Буковини, справив велетенський вплив на молодих поетів краю Г.Тарасюк, М.Бучка, М.Лазарука та інших.

Параджанов Сергій Йосипович (09.01.1924 р., м. Тбілісі - 20.07.1990, м. Єреван) – вірменський та український кінорежисер. Премію отримав у 1991 році як режисер фільму “Тіні забутих предків”, який знімався на Буковині.

Погребенник Федір Петрович (23.06.1929 р., с. Рожнів Косівського р-ну Івано-Франківської обл.- 10.01.2000, м. Київ) – літературознавець. Премію отримав у 1988 році за розробку наукових принципів, упорядкування, підготовку текстів зібрання творів І.Я.Франка у п’ятдесяти томах та коментарі. З 1953 року навчався в Чернівецькому університеті та досліджував творчість буковинських письменників О.Маковея, О.Кобилянської, Ю.Федьковича. 27 серпня 1972 р. був у будинку А.Москви-Голоти у Вижниці.

Попенко Дмитро Петрович (18.12.1924 р., м.Ленінград) – архітектор. Премію отримав у 1980 році за комплекс Республіканського науково-методичного центру охорони здоров’я матері і дитини. У 1980 році приймав участь у будівництві клінічної лікарні у Чернівцях.

Якутович Георгій В’ячеславович (14.02.1930 р., м.Київ) – графік. Премії отримав у 1983, 1991 роках за ілюстрації до книжок “Повість минулих літ”, “Слово про Ігорів похід”, “Карби”, “Чічка”, “Злодія зловили” М.Черемшини, “Козак Голота” М.Пригари. Останню за графічне оформлення фільму “Тіні забутих предків”, який знімався в краї.

Премія, освячена іменем Великого Кобзаря

Сценарій літературно-мистецького свята (присвяченого митцям Буковини – лауреатам Національної премії імені Т.Г. Шевченка)

(Зала прикрашена державними символами України, портретом Тараса Григоровича Шевченка та портретами буковинців – лауреатів Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка. Оформлена книжково-ілюстративна виставка (матеріали, що розповідають про життєвий і творчий шлях буковинців – лауреатів Шевченківської премії)).

*(Звучить пісня “Думи мої” у виконанні
заслуженого Буковинського ансамблю пісні і танцю.
Сл. Т.Шевченка, муз. С.Воробкевича)*

(На її притишеному звучанні ведучі відкривають свято).

I вед. Премія, яка носить ім'я нашого славетного поета Тараса Григоровича Шевченка, котрий став гордістю української нації і світочем її відродження, вважається однією із найпрестижніших нагород світу. Історія життя цієї премії досить своєрідна, назва її весь час набувала деяких змін.

II вед. Засновано премію 20 травня 1961 року Постановою Ради Міністрів УРСР про встановлення щорічних республіканських премій імені Т.Г.Шевченка за видатні твори літератури, образотворчого мистецтва, музики, театального мистецтва і кінематографії.

I вед. Першими лауреатами Шевченківської премії стали: Олесь Гончар за роман “Людина і зброя”, Павло Тичина за 3-томне зібрання поетичних творів, Платон Майборода за вклад у пісенну творчість.

II вед. Шевченківська премія вручається щорічно її лауреатам 9 березня – у день народження Великого Кобзаря.

I вед. Спочатку вона носила назву: Республіканська премія імені Т.Г.Шевченка. Протягом 40 років життя премії ім'я її неодноразово змінювалося. З 1969 року вона називалася: Державна премія УРСР імені Т.Г.Шевченка. Нинішнє її ім'я – Національна премія України імені Т.Г.Шевченка. Це ім'я вона прибрала після здобуття нашою державою незалежності – з 1992 року.

II вед. А в 1997 році в Україні була встановлена ще й Мала Шевченківська премія.

I вед. Національну премію України імені Т.Г.Шевченка присуджують видатним співакам, художникам, письменникам, журналістам, науковцям, а також державним діячам.

II вед. Серед лауреатів Шевченківської премії є і наші краяни-буковинці.

(На фоні повільної буковинської мелодії)

I вед. **Дмитро Гнатюк**, голос якого відкрив українську пісню світу;

Андрій Кушніренко – слава і гордість буковинської музичної культури;

Михайло Ткач, поезія котрого перетнула кордони України, натхненно зазвучавши у прекрасних мелодіях;

Андрій Шкурган, вокальна творчість якого стала стежиною, що приводить українську пісню до західноєвропейського слухача;

Володимир Івасюк, композиторський хист якого підніс українську культуру на високий щабель;

Ірина Вільде - класик української національної літератури;

Іван Миколайчук – гордість нашого вітчизняного кінематографа;

Назарій Яремчук, співочий талант якого нащадки звуть солов'їним.

II вед. Пропонуємо оформити книжково-ілюстративну виставку під назвою “Митці Буковини – лауреати Національної премії України імені Т.Г.Шевченка”. Шляхами виставки присутніх поведе... *(слово надається бібліотекарю...)*

I вед. Сьогодні наша святкова зала зібрала друзів і шанувальників таланту знаних у світі митців буковинського краю, творчість яких відзначена високою нагородою нашої держави – Національною премією України імені Т.Г.Шевченка.

(Звучить пісня “Чом, чом, земле моя” у виконанні Дмитра Гнатюка. Сл. В.Лебедової, муз. Д.Січинського).

II вед. *(На притишеному фоні звучання пісні).*

Цей дивовижний голос знає весь світ, який дослухається до співу нашого видатного співака, вихідця із Буковини Дмитра Гнатюка. Майстерність виконання оперних партій та народних пісень Дмитром Гнатюком вважається неперевершеною. Тож недарма його голос називають “найкращим баритоном світу”. Національна премія України імені Т.Г.Шевченка, якою відзначено творчість нашого славетного співака Дмитра Гнатюка, є однією із грані визнання творчої палітри цього митця. Він не забуває і свою першу стежину, що вела до слави, - буковинську пісню.

*(Звучить пісня “Очі волошкові” у виконанні Дмитра Гнатюка.
Сл. А. Драгомирецького, муз. С. Сабадаша)*

I вед. Ми запросили на наші урочистості одного із лауреатів Національної премії України імені Т.Г.Шевченка Андрія Кушніренка.

*(Звучить пісня “Глибока кирниця” у виконанні
заслуженого Буковинського ансамблю пісні і танцю.
Сл. народні, муз. обробка А.Кушніренка)*

II вед. Ви щойно прослухали спів нашого заслуженого Буковинського ансамблю пісні і танцю, без життя і дихання якого неможливо нині уявити обличчя культури нашого краю. На крилах свого таланту ансамбль підніс високо буковинську народну пісню, він дав звучання багатьом сучасним пісням. Більше ніж 60 років лунає могутній голос цього співочого колективу, художнім керівником і головним диригентом якого з 1962 року є композитор, фольклорист, народний артист України, лауреат премії імені Сидора Воробкевича та Тараса Григоровича Шевченка, викладач музично-педагогічного факультету Чернівецького Національного університету імені Ю.Федьковича, професор Андрій Миколайович Кушніренко. Ім'я це – знане і відоме в усіх співочих колах світу. Про те, які почуття викликало у Андрія Кушніренка нагородження його Національною премією України імені Т.Г.Шевченка, просимо поділитися шановного маестро.

*(На притишеному фоні пісні “Палала сосна” у виконанні
заслуженого Буковинського ансамблю пісні і танцю.
(Сл. народні, муз. обробка А.Кушніренка) звучить розповідь
композитора).*

I вед.

Щаслива літературна доля випала нашому славному краюдину Михайлові Миколайовичу Ткачу. Його творами зачитуються люди, багато його поезій покладено на музику. А славнозвісну його “Марічку” чує весь світ. Чільне місце зайняла вона і в репертуарі народного артиста України Дмитра Гнатюка. І Дмитро Гнатюк, і Михайло Ткач є лауреатами Шевченківської премії: перший за концертні програми 1974-1976 років, другий - за сценарій фільму “Радянська Україна”.

*(Звучить пісня “Марічка” у виконанні Дмитра Гнатюка.
Сл. М.Ткача, муз. С.Сабадаша)*

II вед.

Поет, прозаїк, кінодраматург Михайло Ткач народився 26 листопада 1932 року в селі Лукачани Кельменецького району Чернівецької області. Дитячі і юнацькі роки майбутнього митця пройшли серед живописної буковинської природи, любов до якої і сформувала Михайла Ткача як поета. Він є автором багатьох збірок віршів. Серед них: “На перевалі”, “Житній вінок”, “На смерекових вітрах”, “Пристрасть”. Де б не жив митець, його завжди супроводжувала синівська відданість рідній землі, на якій він народився, звідки пішов у широкий світ.

*(Звучить одна із народних буковинських мелодій,
на її притишеному фоні)*

I-ий читець

Михайло Ткач

Лукачани

Я знову тут.
Прочанин, не прочанин, -
Схиляю низько стомлене чоло.
Прошу тебе, не поспішай, прощання,

На небокраї піднімають крило.
 І не буди удосвіта ячанням,
 А дай мені набутися як слід.
 Нехай які маленькі Лукачани,
 Та я без них – без деревини плід.
 Тут рідне все: і вулички нерівні,
 Сільський майдан, і той найдавший кут...
 Це тут намірялись шляхи мандрівні,
 До серця в тиші прислухаюсь тут.
 І любо тут, зітхнувши просто неба,
 В п'янку траву упасти горілиць
 І відчувати, що воно для тебе
 Знайоме кожним виблиском зірниць,
 А вже уранці крізь прозорість неба
 Дивитися, як на сурму доби
 Життя твого альфа і омега –
 Твоє село – переступа горби.

І вед. Милостива доля наділила поетичний дар
 Михайла Ткача ще й пісенним таланом. Хто не
 зачаровувався такими піснями на слова Ткача, як:
 “Ясени”, “Сніг на зеленому листі”, “Ой, висока та
 гора”, “Прилетіла ластівка”. Пригорнімося і ми своїм
 серцем до них.

*(Звучить пісня “Прилетіла ластівка”
 у виконанні Дмитра Гнатюка. Сл. М.Ткача, муз. О.Білаша)*

II вед. Світова слава поклала свій вінок до ніг буковинцю,
 оперному співаку Андрію Шкургану. Проте і
 естрадна пісня ніколи не залишала його
 прихильності і приязні. Живучи за межами України,
 він постійно несе її пісні у своїй душі. Саме завдяки
 йому багато творів Тараса Шевченка почув світ.
 2000 року за заслуги перед українською культурою
 та пропагування музичної шевченкіани Андрій

Шкурган був відзначений високою нагородою – Національною премією України імені Т.Г.Шевченка.

*(Звучить одна із пісень на слова Т. Шевченка
у виконанні Андрія Шкургана).*

I вед. На Буковині, у Чернівцях, де ріс і навчався Андрій Шкурган, живе його мати – Тамара Мар'янівна Шкурган, мистецтвознавець, старший викладач училища мистецтв імені Сидора Воробкевича. Вона розкаже присутнім про становлення свого сина як артиста, про його уподобання, дитинство та юність.

(Виступ матері Андрія Шкургана).

*(Звучить арія Мазепи із опери П.Чайковського
у виконанні Андрія Шкургана).*

II вед. Прославив своєю творчістю нашу Буковину і композитор Володимир Івасюк, якого називають справжнім лицарем української пісні. Шлях до визнання для Володимира був важким і тернистим. Але його твори пережили і перемогли всі незгоди, ставши окрасою світового вокалу. В Чернівцях, де деякий час проживав славетний композитор, створено музей імені Володимира Івасюка.

I вед. Директор цього музею пані Парасковія Нечаєва розповість присутнім про життєвий і творчий шлях нашого славного краянина.

*(Звучить пісня “Червона рута” у виконанні Софії Ротару.
Сл. і муз. В. Івасюка).*

(На притишеному звучанні твору веде свою розповідь П.Нечаєва).

II вед. Іще одна неординарна особистість стала гордістю нашого буковинського краю. Це Ірина Вільде – класик української літератури. Її літературна творчість стала помітним явищем в культурі України. Твори цієї письменниці виділялись серед літературного загального процесу своїм, лише їй властивим, почерком. Роман “Сестри Річинські” обессмертив ім’я Ірини Вільде, ставши, можна сказати, настільною книгою не одного читача. За заслуги перед українською літературою, зокрема за роман “Сестри Річинські, письменниця у 1965 році стала лауреатом Національної премії України імені Т.Г.Шевченка.

I вед. Живучи довгий час за межами Буковини, яка стала для Ірини Вільде порогом у широкий світ, письменниця у своїх творах прославляла цей край, його дивовижну та унікальну красу.

II-й читець

(дівчина у національному буковинському костюмі).

(На фоні повільної буковинської мелодії)

Ірина Вільде

Мій Буковині

В моїй батьківщині під цю пору колишуться по крутих польових доріжках (чи буду ще коли ними ходити) навантажені хлібом вози. По досвітках скриплять колодязі, а вечорами линуць сині димочки до неба, як сама молитва. В моїй батьківщині ... але ви цього не знаєте...

В моїй батьківщині осінь ступає у червоних сап’янях, завітчана у соняшники і китиці винограду, підхмелена на весіллях, розспівана на толоках. Але ви цього не бачите.

У моїй батьківщині вечірні тумани заступають хороводи русалок і зорі так близько над землею, що можна говорити до них і чути їх мову. В моїй батьківщині ... але ви цього не чуєте...

У моїй батьківщині сонце ходить босоніж, оперезане бабиним літом, з червоною калиною у русявій голівці. У моїй батьківщині... Але пощо я буду говорити вам про неї, коли ви не тужите за нею, коли вона для вас така далека й така недійсна?..

П вед. Іще одна легендарна постать зігрівається нашою пам'яттю і шаною. Це Іван Миколайчук – всесвітньо-відомий кіноактор, кінорежисер і кіносценарист, заслужений артист України.

III-ій читець

(на фоні повільної буковинської мелодії)

Іван Васильович Миколайчук народився 15 червня 1941 року в селі Чортория Кіцманського району. Закінчив Чернівецьке музичне училище, одержавши спеціальність хормейстра художньої самодіяльності, згодом – театр-студію при Чернівецькому драмтеатрі імені Ольги Кобилянської, працюючи в роки навчання в цьому театрі актором.

З 1961 року по 1965 рік навчався в Київському театральному інституті імені І.Карпенка-Карого в студії В.Івченка.

Знімався Іван Миколайчук у фільмах “Сон”, “Гадюка”, “Бур’ян”, “Київські мелодії”, “Визволення”, “Помилка Оноре де Бальзака”, “Розвідники”, “Камінний хрест”, “Анничка”, “Комісари”, “Білий птах з чорною ознакою” та інших.

За творчу роботу нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора, “Дружби народів” та медаллю “За доблесний труд”. За роль Давида Мотузки у фільмі “Бур’ян” Іван Миколайчук удостоєний республіканської премії імені Миколи Островського.

Помер артист 3 серпня 1987 року, похований на Байковому кладовищі в місті Києві.

За зіграні ролі у фільмах “Сон”, “Тіні забутих предків”, “Бур’ян”, “Комісари”, “Білий птах з чорною ознакою”, “Вавилон ХХ”, “Така пізня, така тепла осінь” Іван Миколайчук одержав у 1988 році Державну премію імені Т.Г.Шевченка (посмертно).

IV-й читець

(на фоні сумної буковинської мелодії)

Станіслав Чернілевський

Пам’яті Івана Миколайчука

Іваночку, Іваночку, Іване!
Світи летять дорогами стома.
Живеш отак життя своє погане –
І враз холодним вибухом: нема!

І враз крізь біль – Чого ми варті? Всі ми?
Якої міри ми і наша суть? –
В цей день, в цю сіру тінь від Хіросіми
Тебе з-перед Чернобиля несуть.

Ні тихими, ні грізними громами
Не врізалося в чвари й чагарі.
Лиш голосом знесиленої мами
Розчахнуто повітря угорі.

І звідти раптом звалене, незване,
Немов сирітський плач з-під рукава,
Незвірене, незвалене: Іване!
Іваночку! Іваночку! Іва-а...

(Голосніше звучить мелодія)

V читець
(*притихає мелодія*)

А ти уже над сушим і над ложним,
Над лопотом видінь і мерехтінь.
Як тінь, тепер стоятимеш за кожним
І перед кожним виринеш, як тінь...

По коренях всотасься в дерева,
В лелечі крила – не в іконостас,
І молодість, і воля Кобзарева
З очей твоїх дивитимуться в нас...

VI читець

Так мусить бути. Бо для чого всі ми?
Для чого в ґрунт, як нерозкрити суть,
Від Чорторії в голос Хіросіми
Тебе з-перед Чорнобиля несуть?

Так мусить бути. Бо життя – насіння
Хоч ця вода все літо покрива.
Хоч ця хода – суцільне голосіння:
Іваночку, Іваночку, Іва-а!

І винуватим не перепросити,
І зупинились крила й дзигарі.
Кому ж цей дощ над нами покосити?
Кому цей віск зібрати на зорі?

Косар лежить легенький, мов пір'їна,
І на очах роса не воскреса.
Чи то над небом плаче Україна?
Чи то над нею плачуть небеса?

(*Мелодія голоснішає*)

І вед.

Я разом із своїм народом
 Душею, і плоттю, і кров'ю,
 Подихом, кожною клітиною
 І в радості, і в горі -
 Це моє щастя до загину, -

писав в одному із своїх віршів Назарій Яремчук, народний артист України, лауреат Національної премії України імені Т.Г.Шевченка, гордість нашого вітчизняного вокального мистецтва. Співак розумів своє призначення як митця, як людини, як громадянина. Своїм мистецтвом він служив людям, роблячи їх добрішими, чистішими, вірнішими. Тому його мистецтво пережило його, як говорить про це у своїй поезії жителька с. Іспас Вижицького району Олена Швейко:

Він полинув навек у безсмертя,
 Неповторний карпатський співець.
 Але пам'ять ніколи не стерти
 Із згорьованих наших сердець.

ІІ вед.

Так, співак Назарій Яремчук здобув безсмертя своєю піснею, своїм чарівним неповторним голосом.

*(Звучить пісня “Батько і мати” у виконанні Назарія Яремчука.
 Сл. В.Крищенко, муз. О.Злотника)*

І вед.

Духовним батьком для співака Назарія Яремчука був керівник вокально-інструментального ансамблю “Смерічка” Левко Дутківський, нині народний артист України, голова обласного мистецького фонду імені Назарія Яремчука. На його очах зростав Назарій як співак, завойовуючи симпатії слухачів, здобуваючи перші лаври своєї слави. Просимо Левка Тарасовича розповісти про Назарія.

*(Виступ Левка Дутківського на фоні звучання пісні “Незрівняний світ краси” у виконанні Назарія Яремчука.
Сл. А.Фартушняка, муз. Л.Дутківського)*

II вед. Висока відзнака нашої держави – Національна премія України імені Тараса Григоровича Шевченка знайшла своїх лауреатів і серед наших краян – славних буковинців. Назвемо знову їхні імена:

**Дмитро Гнатюк
Андрій Кушніренко
Михайло Ткач
Андрій Шкурган
Володимир Івасюк
Ірина Вільде
Іван Миколайчук
Назарій Яремчук**

(Імена лауреатів варто написати на стенді)

*(Звучить пісня “Думи мої” у виконанні заслуженого
Буковинського ансамблю пісні і танцю. Сл. Т.Шевченка,
муз. С.Воробкевича).*

Підготувала: Оксана Довгань, методист бібліотеки.

ЗМІСТ

Положення про Національну премію України імені Тараса Шевченка.....	
Передмова.....	
Вільде Ірина Дмитрівна.....	
Гнатюк Дмитро Михайлович.....	
Ткач Михайло Миколайович.....	
Кушніренко Андрій Миколайович.....	
Миколайчук Іван Васильович.....	
Івасюк Володимир Михайлович.....	
Яремчук Назарій Назарович.....	
Шкурган Андрій Семенович.....	
Список лауреатів Національної Шевченківської премії, які пов'язані з Буковиною.....	
Андріяшик Роман Васильович	
Гусельникова Тамара Валентинівна	
Дзюба Іван Михайлович	
Дмитренко Олексій Максимович	
Зінкевич Василь Іванович	
Зноба Валентин Іванович	
Івченко Віктор Іларіонович.....	
Іллєнко Юрій Герасимович	
Кадочнікова Лариса Валентинівна	
Комарницький Антон Аполінарійович	
Консулов Анатолій Дмитрович	
Костенко Ліна Василівна	
Мельничук Тарас Петрович	
Параджанов Сергій Йосипович	
Погребенник Федір Петрович	
Попенко Дмитро Петрович	
Якутович Георгій В'ячеславович	
Сценарій літературно-мистецького свята (присвяченого митцям Буковини – лауреатам Національної премії імені Т.Г.Шевченка).....	